

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

Evidenčné číslo: 101006/B/2019/36100138875574020

**Okolie podnikateľského subjektu a jeho vplyv na financie
podnikateľského subjektu**

Bakalárska práca

2019

Tatiana Bachledová

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

**Okolie podnikateľského subjektu a jeho vplyv na financie
podnikateľského subjektu**

Bakalárska práca

Študijný program: Financie, bankovníctvo a investovanie

Študijný odbor: Financie, bankovníctvo a investovanie

Školiace pracovisko: Katedra financií

Vedúci záverečnej práce: Ing. Magdaléna Červeňová, CSc.

Bratislava 2019

Tatiana Bachledová

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že som bakalársku prácu vypracovala samostatne pomocou nižšie uvedenej literatúry a poznatkov získaných počas štúdia. Zároveň vyhlasujem, že som uviedla kompletnú použitú literatúru.

Dátum:

.....

PodĎakovanie

Chcela by som sa poĎakovať Ing. Magdaléne Červeňovej, CSc. za odborné rady a informácie, ktoré mi napomohli k napísaniu tejto bakalárskej práce.

Abstrakt

BACHLEDOVÁ, Tatiana: *Okolie podnikateľského subjektu a jeho vplyv na financie podnikateľského subjektu*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta; Katedra financií. – Vedúci záverečnej práce: Ing. Magdaléna Červeňová CSc. – Bratislava: NHF EU, 2019, 51 s.

Bakalárska práca sa venuje skúmaniu okolia podnikateľského subjektu a taktiež sa zaoberá jeho vplyvom na finančnú politiku podniku. Prvú časť práce sme venovali teórii, v ktorej sme sa sústredili na vysvetlenie pojmov a taktiež postupnú analýzu okolia podniku. Druhú časť práce konkrétne praktickú časť sme zamerali na analýzu národného okolia a vplyvu tohto okolia na vybrané podnikateľské subjekty, na ktorých bol ukázaný silný vplyv národného okolia.

KĹÚČOVÉ SLOVÁ: okolie podniku, podnik, štát, národné okolie

Abstract

BACHLEDOVÁ, Tatiana: *Surroundings of the Entrepreneurial Entity and its Impact on the Entrepreneurial Finance*. - University of Economics in Bratislava. Faculty of National Economy; Department of Finance. – Supervisor of the bachelor thesis: Ing . Magdaléna Červeňová CSc. - Bratislava: NHF EU, 2019, 51 s.

The bachelor thesis deals with exploring the surroundings of the business entity and also with its impact on the financial policy of the company. The first part of the thesis is devoted to the theories in which we focused on the explanation of terms and also the gradual analysis of the surroundings of the company. The second part of the thesis focused on the analysis of the national environment and the impact of this environment on selected business entities, where the strong influence of the national environment was shown.

KEYWORDS: business environment, enterprise, state, national environment

Obsah

Úvod.....	8
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	9
1.1 Vysvetlenie pojmov, problematika MSP.....	9
1.1.1 Vázby medzi podnikom a okolím podniku.....	14
1.2 Okolie podnikateľského subjektu a jeho pôsobenie na finančnú politiku podniku.....	15
1.2.1 Pôsobenie svetového okolia na finančnú politiku podniku.....	16
1.2.2 Pôsobenie národného okolia na finančnú politiku podniku.....	19
1.2.2.1 Vývoj konjunktúry.....	21
1.2.2.2 Vplyv verejných financií.....	22
1.2.2.3 Stav meny a monetárnej politiky.....	24
1.2.2.4 Miera inflácie.....	24
1.2.2.5 Rozvoj finančnej infraštruktúry.....	25
1.2.2.6 Ďalšie zložky regulačného prostredia.....	27
1.2.3 Pôsobenie špecifického okolia na finančnú politiku podniku.....	28
2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania.....	29
3 Výsledky práce.....	31
3.1 Charakteristika firiem.....	31
3.2 Vplyv národného okolia na vybrané firmy.....	33
3.2.1 Vývoj konjunktúry.....	33
3.2.2 Vplyv verejných financií.....	37
3.2.3 Rozvoj finančnej infraštruktúry.....	40
3.2.4 Miera inflácie.....	42
3.2.5 Ďalšie zložky regulačného prostredia.....	44
Záver.....	47
Zoznam použitej literatúry.....	49

Úvod

Častokrát sa organizácia prirovnáva ku živému organizmu, ktorý nažíva so svojím okolím a musí sa mu prispôbiť, aby prosperoval a dokázal v ňom plnohodnotne žiť. Z toho istého pohľadu sa môžeme pozrieť aj na podnik – to znamená, že podnik vplýva na okolie a okolie na neho a jeden bez druhého nedokáže fungovať. Podoba slov organizácia a organizmus nie je náhodná. V oboch prípadoch hovoríme o akomsi celku, ktorého jednotlivé časti majú vopred určené funkcie, ktoré vykonávajú. V konečnom dôsledku všetky tieto časti spolu ladia takým spôsobom, aby dosiahli spoločný cieľ. Tieto celky – organizácia a organizmus sa musia svojmu okoliu prispôbovať, aby rástli a vyvíjali sa.

V literatúre sa môžeme stretnúť aj s prirovnaním živnostníka ku tomu najjednoduchšiemu organizmu v prírode. Pretože práve ten nepotrebuje mať zložitú nervovú sústavu, či dokonca prúdiacu krv v tele. Tak isto je to v prípade živnostníka - on nemá potrebu mať prekombinovanú organizačnú štruktúru, či zaoberať sa zložitým informačným systémom. Dokáže podnikat' s nenáročným základom, presne tak ako jednoduché organizmy dokážu existovať.

Naša bakalárska práca je tvorená dvomi hlavnými časťami. V teoretickej časti sa snažíme objasniť pojmy, ktoré sú pre pochopenie našej práce potrebné. Ide o pojmy ako podnik a okolie podniku. Následne sa snažíme vysvetliť dôležitosť väzieb medzi týmito pojmami. Špeciálne sa však zaoberáme okolím podnikateľského subjektu. Venujeme sa jeho deleniu na svetové, národné a špecifické, ktoré si následne podrobne špecifikujeme.

V praktickej časti našej bakalárskej práce sme sa zamerali už iba na národné okolie malých a stredných podnikov. V tejto časti práce sa snažíme objasniť dôležitosť podniku sledovať vývoj svojho národného okolia. Vybrali sme si konkrétne malé podniky, ktoré sídlia v rôznych štátoch. Postupne sme si rozoberali podmienky, aké štát vytvára pre dané podniky. Následne sa snažíme poukázať na vplyv jednotlivých zložiek národného okolia na vybrané podniky.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Každý podnikateľ alebo osoba, ktorá má záujem založiť si podnik, či už na domácom alebo svetovom trhu, musí brať na vedomie a podrobnejšie si analyzovať vývoj viacerých faktorov na trhu. Práve tie budú do určitej miery ovplyvňovať jeho budúce podnikanie. Je to tak preto, lebo podnik ako základná hospodárska jednotka je značne ovplyvňovaný okolím a aj on sám prispieva k jeho vývoju a tvorbe.

Okolie vplýva na podnik vo všetkých oblastiach, či už ide o vplyv legislatívny, personálny, informačný ale aj politický. Zle zvolená lokalita podniku je považovaná za jednu z hlavných príčin, prečo podniky na trhu zlyhávajú. Znamená to, že jej výber je rozhodujúci pre rast podniku, pretože správny výber lokality má najväčší dosah predovšetkým na zisk. Je veľmi dôležité, aby bolo pre podnik vybrané také prostredie, ktoré bude maximalizovať jeho zisky a zároveň minimalizovať náklady spojené s podnikateľskou činnosťou.

1.1 Vysvetlenie pojmov, problematika MSP

Skôr ako prejdeme k okoliu podnikateľského subjektu a jeho vplyvu na finančnú politiku podniku, je potrebné si vysvetliť pojmy, ktoré budeme v tejto bakalárskej práci používať. Pôjde o pojmy ako podnik, okolie podniku a väzby, ktoré ich spájajú.

Začali by sme uvedením definície podniku z rôznych hľadísk. Prvú definíciu na pochopenie pojmu podnik sme zvolili podľa obchodného zákonníka. Podľa §5 Obchodného zákonníka sa podnik chápe: „*Podnikom sa na účely tohto zákona rozumie súbor hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania. K podniku patria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku alebo vzhľadom na svoju povahu majú tomuto účelu slúžiť.*“¹

Gutenberg² vo svojom diele uvádza, že podnik je spojením výrobných faktorov, pomocou ktorých chcú podnikatelia dovŕšiť stanovené ciele.

Za základné znaky podniku považuje:

1. kombináciu výrobných faktorov,
2. princíp hospodárnosti,

---

¹ Obchodný zákonník č. 513/1991 Zb. v znení neskorších právnych predpisov

²GUTENBERG, Erich.: Grundlangen der Betriebswirtschaftslehre. Vydavateľstvo Springer- Verlag Berlin Heidelberg. Berlin. Band I. Die produktion, 1989, 124 s. ISBN 978-3-662-38171-7

3. princíp finančnej rovnováhy.

Spomenuté definície môžeme zhrnúť do konečnej podoby, ktorá nám pomôže najjednoduchšie pochopiť, čo to podnik teda je. Ide o subjekt, ktorý je súčasťou trhového hospodárstva, je ohraničený vonkajším okolím, ktoré musí rešpektovať a neustále sledovať jeho vývoj. V nasledujúcom texte sa zameriame na analýzu malých a stredných podnikov a ich problémy spojené s podnikateľskou činnosťou. Považovali sme za dôležité vysvetliť tieto skutočnosti z dôvodu, že naša praktická časť tejto bakalárskej práce sa zameriava práve na malé podniky.

Malé a stredné podnikanie je veľmi dôležitou súčasťou úspešnej trhovej ekonomiky. Prispieva k tvorbe nových pracovných miest a napomáha k vytvoreniu dobrého a veľmi silného konkurenčného prostredia. Výhodou malých a stredných podnikov je hlavne ich rodinná atmosféra. Zamestnávateľia majú priamy kontakt so svojimi zamestnancami a vedia im vychádzať v ústrety v mnohých pracovných i súkromných oblastiach. V prvej kapitole sme si uviedli definíciu podniku – všeobecne. V tejto kapitole sa zameriame konkrétne na malé a stredne podniky - MSP. Do tejto kategórie zaraďujeme predovšetkým rodinné podniky a samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré vykonávajú remeselnícke, ale aj iné činnosti. Malé a stredné podniky sú podniky, ktoré nie sú tvorené viac ako 250 zamestnancami a ich ročný obrat nie je väčší ako 50 miliónov eur.

Tieto podniky majú veľký problém udržať sa na trhu. Odhaduje sa, že skoro polovica novozaložených malých podnikov nefunguje na trhu dlhšie ako 5 rokov. Dôvodov, prečo malé a stredné podniky zlyhávajú je viacero. Za tie najhlavnejšie môžeme považovať napríklad nedostatočný dopyt, ale aj rôzne úradnícke prekážky. Tie sú mnohokrát neúnosné. Rovnako je to aj v prípade vysokého daňového zaťaženia. Taktiež si myslíme, že malé a stredné podniky zlyhávajú predovšetkým kvôli obmedzenej možnosti získania financií. Tieto podniky na svoju činnosť používajú najmä interné zdroje a to v podobe zisku a odpisov³. V tomto prípade ide teda o samofinancovanie, ktoré je pre tento typ podniku dôležité, pretože pri ňom nevznikajú dodatočné náklady a taktiež riziko nesplatenia. Malé

---

³ MAJKOVÁ, M. 2008. Možnosti financovania malých a stredných podnikov v SR: Analýza štandardného a alternatívneho financovania malých a stredných podnikov v podmienkach SR. Brno: Tribun, 2008. ISBN 978-80-7399-590-4

a stredné podniky môžu taktiež využiť aj externé financovanie. V rámci externého financovania za hlavné zdroje⁴ považujeme:

1. **Verejné zdroje** – v tomto prípade sa malé a stredné podniky so žiadosťou o financovanie obracajú na štátne inštitúcie ako sú Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania, mikropôžičkový program NARMSP, Slovenská záručná a rozvojová banka a podobne. Tieto organizácie majú finančne napomáhať malým a stredným podnikom, či už pri ich zakladaní alebo fungovaní.
2. **Úvery od komerčných bánk** – Táto forma financovania je najviac využívaná malými a strednými podnikmi. V mnohých prípadoch však pre podnikateľov nie je možná. Banky si žiadajú vysoké záruky, ktoré tieto podniky nemajú. Úroky z úveru sú pre nich vysoké a nemajú ani dostatočnú históriu podnikania. Banky sú ochotné podnikom poskytovať úvery so splatnosťou do jedného roka, pretože tieto úvery im prinášajú menšie riziko.
3. **Zdroje z eurofondov** – ide o štrukturálne fondy, z ktorých malé a stredné podniky môžu žiadať o finančné prostriedky. Spomínané fondy sú nástrojom štrukturálnej politiky. Tá sa sústreďuje na odstraňovanie, alebo znižovanie rozdielov regiónov EÚ. Za štrukturálne fondy považujeme - Európsky sociálny fond, Kohézny fond, Európsky fond regionálneho rozvoja
4. **Venture kapitál** – ide o financovanie investorom. Ten vkladá do podniku finančné prostriedky, ktoré majú neistú budúcnosť návratu. Tento druh financovania využívajú najmä začínajúce podniky, ktoré ešte nedosiahli svoj vlastný zisk. Investori sa o investovaní venture kapitálu rozhodujú na základe inovácií a nápadov, ktoré tento podnik prináša na trh. Vo väčšine prípadov sa tento investor podieľa aj na samotnom riadení podniku.
5. **Business Angels** – ide o financovanie súkromnými investormi, ktorí investujú vlastné finančné prostriedky väčšinou do podnikov, ktoré sa nachádzajú v ich regióne. Business Angels nie sú motivovaní iba ziskom, ktorý z tejto investície chcú získať, ale taktiež vyhľadávajú výzvy a dobrodružstvá.

Pre malé a stredné podniky predstavuje výber zdrojov financovania jedno z najdôležitejších rozhodnutí počas životnosti podniku. Zdrojov pre financovanie nie je

---

⁴ HUDEC, O. a kol. 2009. Podoby regionálneho a miestneho rozvoja. Košice: Ekonomická fakulta TU, 2009. ISBN 978-80-553-0117-4

málo, problémom je predovšetkým nedostatočná informovanosť podnikateľov. Mnohokrát nevedia o širokej škále možností a spôsoboch ako požiadať o finančné zdroje.

Po objasnení pojmu podnik a bližšej analýze podnikania malých podnikov si vysvetlíme pre nás veľmi dôležitý termín okolie podniku.

Okolie podniku je tvorené všetkým, čo sa nachádza za hranicami samotného podniku. Tvoria ho prvky, za ktoré môžeme považovať napríklad štát, verejnosť, konkurenciu, ale taktiež aj dodávateľov a odberateľov. Podnik musí čo najrýchlejšie reagovať na zmeny spomínaného okolia pretože to má veľký dopad na jeho podnikateľskú činnosť. Keď sa na okolie podniku pozrieme z iného hľadiska ako doteraz, môžeme ho rozdeliť aj na vnútorné a vonkajšie.

Pod vnútorným okolím podniku si môžeme predstaviť práve vplyvy, ktoré pôsobia vo vnútri sledovaného podniku. Zatiaľ čo vonkajšie okolie sa ďalej člení na mikroprostredie a makroprostredie.

Makroprostredie tvoria faktory, ktoré ovplyvňujú fungovanie podniku ale on sám na nich nemá veľké pôsobenie. Spomínané faktory⁵ vytvárajú určité konkrétne okolia, ktoré si bližšie špecifikujeme.

1. **Demografické prostredie** - na základe tohto prostredia sa podnikateľ rozhoduje o umiestnení svojho podniku. Ide o údaje týkajúce sa obyvateľstva akými sú napríklad zmeny v počtoch členov v rodine alebo informácie o vekovej štruktúre a podobne.
2. **Ekonomické prostredie** - tvoria dodávateľia, zákazníci, ale zároveň aj finančné inštitúcie...
3. **Prírodné prostredie** – tento faktor sa skladá z prírodných výrobných vstupov, ktoré podniky využívajú na podnikateľskú činnosť.
4. **Technologické prostredie** - vplýva na vytvorenie nových technológií. Práve toto prostredie je zdrojom technologického pokroku, vďaka ktorému je podnik silnejší a konkurencieschopnejší.
5. **Politické prostredie** - vytvárajú sa dôležité zákony, ktoré majú vytvárať prekážky pre nečisté podnikanie.

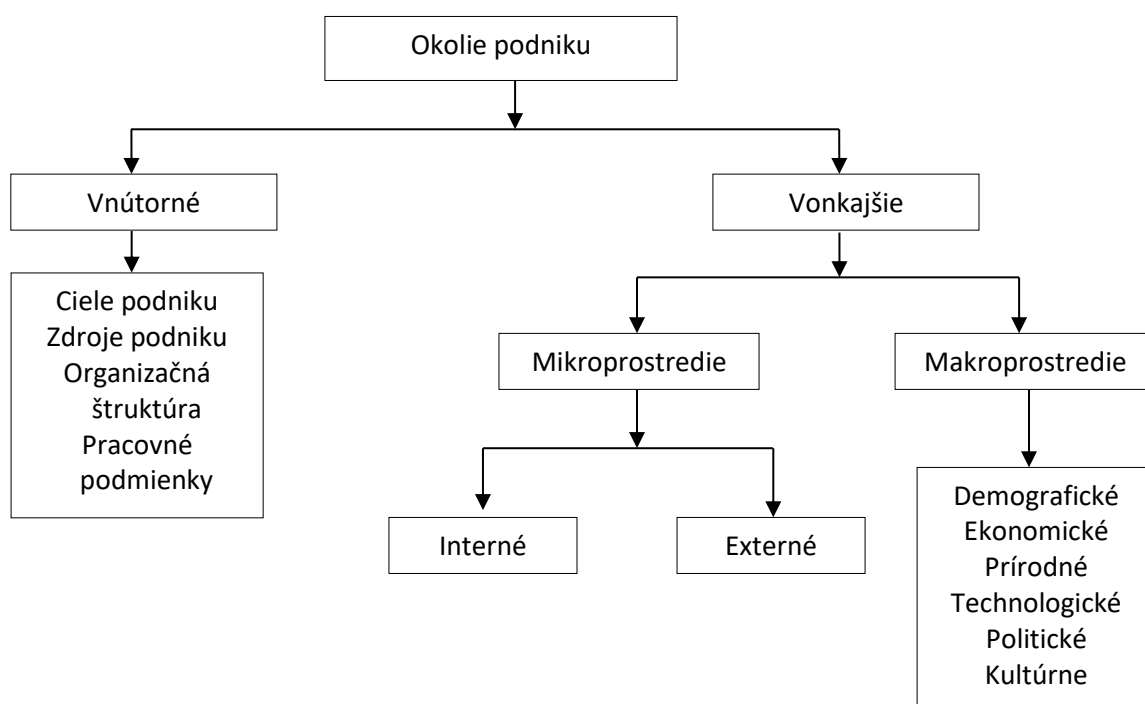
⁵KUPKOVIČ, M. a kol. 2003. Podnikové hospodárstvo: komplexný pohľad na podnik. 7. vyd. Bratislava : Sprint vfra, 2003.

6. Kultúrne prostredie - vplyva na hodnoty a záľuby podniku a jeho členov.

Mikroprostredie tvoria sily, ktoré sa nachádzajú vnútri konkrétneho podniku. Ide predovšetkým o kultúru daného podniku. To znamená hodnoty, postoje či priority, ktoré sú sprostredkovávané zamestnancom. Podnik sa snaží vytvárať takú kultúru podniku, ktorá jeho zamestnancov motivuje k lepším pracovným výkonom.

Teoretické objasnenie okolia podniku a jeho členenia si ukážeme aj v grafickom zobrazení – konkrétne ide o obrázok č. 1

Obrázok 1 - Členenie okolia podniku

Zdroj: *Spracované podľa Podnikové hospodárstvo 2018*⁶

Na uvedenom grafe môžeme vidieť rozdelenie okolia podniku na vnútorné a vonkajšie, a zároveň aj podrobnejšie členenie vnútorného a vonkajšieho okolia. Na základe uvedeného sme spozorovali, že medzi podnikom a jeho okolím sú určité väzby, ktoré sú nevyhnutné pre ich fungovanie. Bližšie si budeme tieto väzby charakterizovať v nasledujúcej kapitole.

⁶ DVOŘÁČEK, J. – SLNČÍK, P. 2012. Podnik a jeho okolí. Praha : C. H. Beck, 2012. 192 s. 978-80-7400-224-3

1.1.1 Väzby medzi podnikom a okolím podniku

Ako sme si už v predošlom texte objasnili, okolie podniku netvorí iba prvky, ale dôležitú súčasť tvoria práve väzby medzi týmito prvkami a konkrétnym podnikom. Tieto väzby môžeme na základe ich pôsobenia členiť na:

1. vertikálne,
2. horizontálne.

Vertikálne väzby sú väzby, ktoré sú v literatúre charakterizované ako väzby mocenských vzťahov. Znamená to, že ide o vzťahy medzi miestnou správou, štátom a konkrétnym podnikom.

Samotný štát uskutočňuje určité aktivity vo vzťahu k podniku, ktoré sú považované za nevyhnutné. Jeho hlavnou úlohou je napomáhať vývoju trhovej ekonomiky a vydávať a modernizovať zákony, ktorých dodržiavanie subjektmi si musí sám kontrolovať. Úlohou štátu je taktiež zasahovať tam, kde nie je samotný trh schopný zabezpečovať alebo vytvárať niektoré druhy výrobkov alebo služieb. Tak ako štát musí vykonávať určité funkcie aj obce a mestá majú svoje povinnosti. Tieto subjekty sa zameriavajú na menšie územné celky. Činnosti, ktoré vykonávajú sú do veľkej miery podobné práve činnostiam štátu. Z uvedeného by sme mohli poukázať na základné funkcie⁷, ktoré musí vykonávať štát, mesto či obec vo vzťahu k podniku:

1. podpora efektívnosti,
2. spravodlivosť,
3. zabezpečenie ekonomickej stability.

Tieto funkcie štát zabezpečuje prostredníctvom politiky, ktorú vykonáva. Na rozvoj aktivít podniku za hranicami krajiny, v ktorej sídli, štát používa svoju zahraničnú politiku. Taktiež uplatňuje aj takzvanú hospodársku politiku, ktorá sa realizuje vo vnútri štátu. Jej hlavnou úlohou je zvýšiť výkonnosť ekonomiky konkrétnej krajiny. Hospodárskej politike štátu sa budeme bližšie venovať aj v problematike národného okolia podniku.

Na činnosti podnikov vplýva štát aj prostredníctvom právnych noriem, ktoré vydáva. Právnych noriem, prostredníctvom ktorých štát vplýva na podniky je viacero, ale za dve

---

⁷ MAJDÚCHOVÁ, Helena a kol.: Podnikové hospodárstvo .Vydavateľstvo Wolters Kluwer s.r.o. Bratislava. Prvé vydanie, 2018, 27 s., ISBN 978-80-8168-806-5

najdôležitejšie regulácie podnikateľskej činnosti zo strany štátu považujeme zákon č. 455/1991 Zb. o Živnostenskom podnikaní v znení neskorších právnych predpisov a zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších právnych predpisov.

Uvedené skutočnosti sa týkali vertikálnych väzieb medzi podnikom a prvkami okolia podniku. Druhým typom väzieb sú horizontálne väzby. Tie tvoria vzťahy podniku ku rôznym subjektom, ktoré sa vyznačujú tým, že majú trhovú charakter. Napríklad medzi odberateľmi, konkurenciou, dodávateľmi, verejnosťou či finančnými inštitúciami a konkrétnym podnikom. V prípade vzťahu konkurencie a konkrétneho podniku ide o konkurenčný vzťah, ostatné môžeme definovať ako obchodno-záväzkové vzťahy. Konkurenčné vzťahy pôsobia na podnik motivačne a majú pozitívny efekt. Podnik sa pod ich vplyvom snaží neustále zlepšovať a vybudovať si dominantné postavenie na trhu. Podmienkou pre tieto všetky väzby je, aby boli podložené zmluvou.

V nasledujúcej kapitole si vysvetlíme vplyv okolia podniku na finančnú politiku podnikateľského subjektu.

1.2 Okolie podnikateľského subjektu a jeho pôsobenie na finančnú politiku podniku

Hospodárstvo krajiny tvoria všetky hospodárske jednotky, ktoré sa v nej nachádzajú. Spolu vytvárajú určitý systém. Na to, aby tento systém fungoval je veľmi dôležité, aby si každá hospodárska jednotka sledovala vývoj svojho okolia, pretože to má vplyv na jej úspešnosť.

Nielen poznanie je pre podnik dôležité. Za podstatné sa považuje aj to, aby sa zapájal do vývojových trendov, ak má záujem zlepšovať svoju pozíciu a neustále sa rozvíjať. Na základe skutočnosti, že podnik nedokáže ovplyvňovať svoje okolie tak výrazne ako dokáže okolie vplývať na neho je dôležité, aby ho podnik prijal a prispôbil sa mu.

Okoliu podniku sa venovalo mnoho autorov a bola mu venovaná pozornosť vo viacerej odbornej literatúre. Nás zaujal práve pohľad Kráľoviča a Vlachynského⁸. Tí rozčleňujú okolie podniku na:

1. svetové okolie podniku,

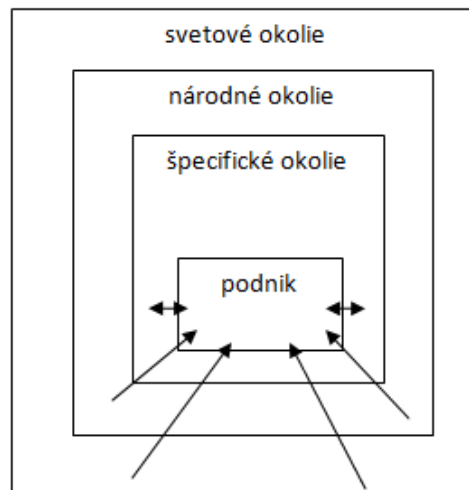
---

⁸KRÁĽOVIČ, J. – Vlachynský, K. 2011. Finančný manažment. Bratislava: IURA EDITION, 2011, 48s. ISBN 4480-8078-356-3

2. národné okolie podniku,
3. špecifické okolie podniku.

Rozdelenie okolia podniku podľa Kráľoviča a Vlachynského si ukážeme aj na nasledujúcom grafickom zobrazení.

Obrázok 2 - Členenie okolia podniku Podľa Kráľoviča a Vlachynského

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa *Kráľoviča a Vlachynského 2011*⁹

Po uvedení rozdelenia okolia na svetové, národné a špecifické by sme prešli ku konkretizácii každého z nich. V nasledujúcej kapitole sa preto budeme venovať problematike každého okolia osobitne, pričom začneme s analýzou svetového okolia.

1.2.1 Pôsobenie svetového okolia na finančnú politiku podniku

V prípade svetového okolia ide o jednostranný vplyv. Napriek tomu, ak chce byť podnik úspešný a neustále napredovať, musí ho pozorne sledovať, ba dokonca by sa mal snažiť predvídať jeho budúci vývoj. Predikcia svetového okolia sa považuje za veľmi dôležitú z dôvodu včasného zabránenia prípadným stratám a rýchlejšej adaptácie podniku.

---

⁹ KRÁĽOVIČ, J. – Vlachynský, K. 2011. Finančný manažment. Bratislava: IURA EDITION, 2011, 51 s. ISBN 4480-8078-356-3

Ekonomika sveta veľmi rýchlo napreduje, rozvíja sa a je citlivá na akékoľvek zmeny. Vplývajú na ňu rôzne cyklické odklony, ktoré dokážu veľmi rýchlo narušiť jej rovnováhu. Najväčšie následky na nej zanechávajú krízy, ktoré pre ňu predstavujú neustálu hrozbu.

Kríza ako taká vo všeobecnosti prináša veľké utrpenie pre všetkých. Pre obyvateľstvo kríza predstavuje obrovské straty spojené so životom a s majetkom daného človeka.

Na druhej strane je potrebné podotknúť, že kríza má mnohokrát aj „pozitívnu stránku.“ Práve tá prichádza aj s novými riešeniami, poukazuje na doteraz neznáme nedostatky a tak isto je formou, prostredníctvom ktorej sa trh vyrovnáva so zlými investíciami a rozhodnutiami.

Ak rozprávame o svetovom okolí podniku je potrebné spomenúť aj konkrétne faktory, ktoré sa považujú za faktory svetového okolia. Týmto faktorom musí podnik venovať dostatočnú pozornosť, aby nezanedbal prispôsobenie sa ich zmenám.

Faktormi¹⁰ svetového okolia sú:

1. Globalizácia¹¹

Je to proces pohybu kapitálu a peňazí medzi krajinami, vyvolaný nárastom medzinárodného nákupu a predaja. Pri globalizácií dochádza k znižovaniu prekážok, či už ide o prekážky ekonomické, kultúrne alebo sociálne. Pre vznik globalizácie bolo najdôležitejšie 20. storočie, kedy sa procesy globalizácie zrýchlili. V tomto období vznikol nový pojem a to – nová ekonomika. Hlavným znakom novej ekonomiky bolo práve prevratné zrýchľovanie ekonomického rozvoja a príliv nových a modernejších technológií. Pomocou týchto technológií môžu podniky obchodovať na medzinárodnom trhu. Obchodujú so zahraničnými krajinami, s ktorými majú lepšiu možnosť komunikovať a uskutočňovať obchody. Tak isto môžu získavať kapitál aj zo zahraničných zdrojov a môžu nakupovať tam, kde je to pre nich najvýhodnejšie, to znamená aj zo zahraničia, kde sú ceny surovín častokrát nižšie.

---

¹⁰MAJDÚCHOVÁ, Helena a kol.: Podnikové hospodárstvo. Vydavateľstvo Wolters Kluwer SR s.r.o. Bratislava. Prvé vydanie, 2018., 25 s. ISBN 978-80-8168-806-5

¹¹DVOŘÁČEK, J. – SLNČÍK, P. 2012. Podnik a jeho okolí. Praha : C. H. Beck, 2012. 114 s. 978-80-7400-224-3

2. Deregulácia

Ide o proces znižovania regulácií štátu. To znamená, že pri deregulácií dochádza k odstraňovaniu, alebo k eliminácii štátnych predpisov. Štát sa snaží zasahovať čoraz menej a to pre podnik znamená možnosť o svojich podnikateľských krokoch rozhodovať sám.

3. Intelektualizácia

Je zdôrazňovanie rozumových prvkov. Prejavuje sa neustále sa zväčšujúcim dôrazom na podnikanie, ktoré súvisí s kreatívnou prácou. Štáty, ktoré majú vysokokvalifikovaných pracovníkov zásobujú ostatné krajiny náročnými výrobnými procesmi.

4. Ekologizácia

Snaží sa zlepšovať životné prostredie a čo najmenej ho narúšať či znehodnocovať. Základom je regulovanie škodlivých vplyvov na životné prostredie a preto sa uprednostňujú také činnosti podniku, ktoré spĺňajú ekologické normy. Podniky musia dbať na to, aby boli ich podnikateľské činnosti v súlade s ochrannou životného prostredia.

5. Nové technológie

Pod týmto pojmom rozumieme technológie, ktorých cieľom je zlepšiť a urýchliť finančné procesy. Zavádzaním nových technológií podnik iba získa. Finančné prostriedky, ktoré obetoval tejto investícií sa mu časom vrátia. Jeho produkty, alebo služby budú kvalitnejšie a na základe toho môže získať mnoho nových odberateľov. Nové technológie robia činnosti podniku lacnejšie a kvalitnejšie.

6. Finančné inovácie

Pozostávajú v uvádzaní nových finančných postupov a produktov. Tu je potrebné spomenúť napríklad finančné deriváty. Finančné deriváty umožňujú znižovať riziko, neskôr sa začali využívať aj ako špekulačný nástroj. Vývoj týchto nástrojov je jeden z najrýchlejších sa rozvíjajúcich. Ich nárast nebol dostatočne sledovaný a regulovaný a preto napomohli k vypuknutiu hospodárskej krízy.

7. Humanizácia

Preferuje sa taká kvalifikácia ľudských síl, ktorá napomáha k rozkvetu osobnosti a podporuje tvorivú prácu človeka.

8. Intenzifikácia

Ide o snahu, ktorej cieľom je aby podniky lepšie zhodnocovali svoje zdroje. Dôsledkom intenzifikácie je lepšia hospodárnosť podnikateľských činností.

9. Flexibilita

Vyjadruje nutnosť rýchlej schopnosti aklimatizácie sa podmienkam trhu, ktoré sa neustále menia.

Ako sme si už uviedli, svetové okolie ovplyvňuje podnik, no ten samotný na toto okolie nemá veľký vplyv. Inak to nebude ani v národnom okolí. Podniky môžu svojím správaním ovplyvniť národné okolie len do malej miery, ale v konečnom dôsledku sa mu musia iba prispôbiť. Schopnosť efektívneho prispôsobenia sa zmenám vonkajších faktorov môžeme vyjadriť aj pojmom - stabilita podniku.

V nasledujúcej kapitole si bližšie špecifikujeme národné okolie a uvedieme si aký tlak vyvíja toto okolie na samotný podnikateľský subjekt.

1.2.2 Pôsobenie národného okolia na finančnú politiku podniku

Národné okolie je pod neustálym tlakom, ktorý je naňho vyvíjaný zo všetkých strán. Svetová ekonomika sa neustále mení a tieto zmeny majú veľký dopad práve na národné okolie. Je taktiež stimulované typom hospodárskej politiky, ktorá sa uplatňuje v sledovanom štáte. Hospodársku politiku štátu môžeme charakterizovať z viacerých hľadísk. Jedným z nich môže byť práve: „Hospodárska politika je množina cieľov, ktoré štát za pomoci svojej činnosti a nástrojov, chce v danom hospodárstve dosiahnuť.“¹²

O uvedenie, čo najlepšej definície sa usiloval aj J. Tingeren¹³, ktorý tvrdil, že hospodárska politika je jednotný celok. V jeho ponímaní hospodárskej politiky zdôrazňoval, že práve ona využíva variáciu prostriedkov na to, aby sa dosiahli stanovené ciele. Za stanovené ciele hospodárskej politiky, by sme mohli uviesť štyri základné, ktoré sa v ekonomickej literatúre uvádzajú ako „magický štvoruholník“. Ide o tieto ciele: vysoká zamestnanosť, cenová stabilita, ekonomická vyrovnanosť platobnej bilancie a rast HDP.

---

¹²LISÝ, J. a kol.: Ekonomika. Vydavateľstvo Wolters Kluwer, SR s.r.o. Bratislava. 2016, ISBN 978-80-7552-275-7

¹³TINBERGEN, J.: Economic policy: Principles and Design. Vydavateľ Elsevier Science Publishing CoInc., U.S. 1956, ISBN 978-07-2043-129-2

Na to, aby sme pochopili ako národné okolie vplýva na podnik, by sme si najskôr mali vysvetliť aké úlohy v ekonomike danej krajiny zohráva štát a tým si bližšie priblížiť, ktoré z týchto úloh majú priamy dopad na podnik.

Hospodárska politika štátu je tvorená z rôznych typov politík, ktoré štát vykonáva. Niekoľko zo spomínaných politík štátu si uvedieme v nasledujúcom texte.

1. **Fiškálna politika** - tou sa označuje využívanie štátneho rozpočtu a rozpočtov samospráv na dosiahnutie stabilizácie ekonomiky. Za hlavný nástroj fiškálnej politiky by sme mohli uviesť štátny rozpočet.
2. **Monetárna politika** – ide o takú formu politiky štátu, ktorej hlavným cieľom je regulovanie množstva peňazí v obehu, a tým sa usiluje o ovplyvňovanie úrokovej miery.
3. **Štrukturálna politika** – tá sa považuje za jeden zo základných nástrojov na dosiahnutie ekonomického rastu.
4. **Dôchodková politika** – tu je dôležité, aby štát pevne stanovil minimálnu mzdu a taktiež aj reguláciu cien.

Po objasnení niektorých druhov politík štátu, prostredníctvom ktorých si štát plní svoje úlohy je potrebné uviesť aj konkrétne zložky národného okolia. Tie majú najväčší dopad na podnik a stimulujú jeho pôsobenie v národnom hospodárstve.¹⁴

Za tie najpodstatnejšie zložky¹⁵ národného okolia sa považujú:

1. vývoj konjunktúry,
2. vplyv verejných financií,
3. stav meny a monetárnej politiky,
4. miera inflácie,
5. rozvoj finančnej infraštruktúry,
6. ďalšie zložky regulačného prostredia.

Vyššie spomenutým zložkám sa budeme bližšie venovať v nasledujúcom texte a hoci si ich rozoberieme jednotlivo, na podnik vplývajú spoločne – dopĺňajú sa.

---

¹⁴KRÁĽOVIČ, J. – Vlachynský, K. 2011. Finančný manažment. Bratislava: IURA EDITION, 2011, 140 s. ISBN 4480-8078-356-3

¹⁵DVOŘÁČEK, J. – SLNČÍK, P. 2012. Podnik a jeho okolí. Praha : C. H. Beck, 2012. 110 s. 978-80-7400-224-3

1.2.2.1 Vývoj konjunktúry

V prípade tejto problematiky sa sústreďíme hlavne na dva ukazovatele a to ukazovateľ produkcie - konkrétne hrubý domáci produkt, a taktiež na ukazovateľ nezamestnanosti.

Ukazovateľ hrubého domáceho produktu sa využíva na hodnotenie fungovania ekonomiky v sledovanej krajine. Aby sme však správne chápali tento vplyv, mali by sme si uviesť, čo hrubý domáci produkt vlastne predstavuje.

„HDP je celková hodnota všetkých tovarov a služieb vyrobených v rámci krajiny za určité obdobie.“¹⁶ V prípade nízkej hodnoty tohto ukazovateľa, môže byť hospodárstvo krajiny ohrozené. V opačnom prípade, ak HDP rastie, hospodárstvo krajiny sa stáva odolnejšie, čo znamená, že ekonomika rozkvitá. Z uvedeného teda vyplýva, že ak sa predpokladá, že tento ukazovateľ má predikciu rásť, tým bude mať táto skutočnosť lepší vplyv na podnikateľské subjekty, ktoré sa nachádzajú v konkrétnej krajine. Rast tohto ukazovateľa má výborné pôsobenie na rast celej ekonomiky. Vďaka jeho priaznivému vývoju sa predpokladá, že tak ako on aj zisky podnikov, dopyt po tovaroch a tak isto aj výroba, ktorá sa v krajine uskutočňuje v budúcnosti porastie.

Naopak nízka úroveň tohto ukazovateľa môže spôsobiť takú situáciu na trhu, v ktorej budú podniky mať potrebu vybudovať si akési peňažné zálohy v prípade, že ekonomika krajiny sa v blízkej budúcnosti rapídne zhorší. Podnikateľské jednotky pod týmto negatívnym zmýšľaním pristúpia ku znižovaniu stavu zamestnancov a taktiež sa budú snažiť obmedziť výrobu.

Vývoj HDP ovplyvňuje mnohé oblasti ekonomiky, jednou z nich je aj akciový trh. Ako je všetkým známe, primárnym cieľom investorov je dosiahnuť čo najväčší zisk, v najlepšom prípade pri najmenšom možnom riziku. Preto ak sa úroveň HDP v krajine zníži na veľmi nízku úroveň, podniky sa nachádzajú vo veľmi nelichotivej situácii. Pre investora totižto nie je ponuka investovať do podniku, ktorý sa nachádza v krajine s problémovou ekonomikou príťažlivá. Predstavuje to pre neho zbytočne veľké riziko. Ceny akcií spoločností sa za týchto podmienok znižujú na veľmi nízku úroveň a tým pádom je pre spoločnosti veľmi ťažké, ba dokonca v niektorých prípadoch až priam nemožné nájsť si investorov, ktorí by podstúpili toto riziko. Po analýze ukazovateľa HDP, by sme sa posunuli

---

¹⁶LOVELAND, Mariel. The GDP's Effect on Business [online]. [cit. 15.12.2018], Dostupné na: <https://bizfluent.com/info-8552885-gdps-effect-business.html?fbclid=IwAR3Lra-rK2-qFJBB0D3ZQPUp-ETODr772uAif3VqW66RGk8IEvQoFI5TLEg>

d'alej a vysvetlili si aj ukazovateľ nezamestnanosti. Nezamestnanosť ako ukazovateľ, vyjadruje skupinu práceschopného obyvateľstva, ktorá je schopná pracovať, ale aj napriek tomu nepracuje. Každá krajina sa snaží o to, aby mala úroveň nezamestnanosti, čo najnižšiu. Nulovú nezamestnanosť však nie je možné dosiahnuť.

Podnik, ktorý chce rozkvitať vo svojom prostredí by mal považovať za dôležité sledovať vývoj konjunktúry v sfére, ktorá sa ho bezpodmienečne týka, to znamená v oblasti, v ktorej podniká. Vďaka analýze svojho prostredia, získa potrebné údaje na to, aby bol schopný urobiť si čo najefektívnejší kapitálový plán.

1.2.2.2 *Vplyv verejných financií*

V tejto podkapitole sa budeme zaoberať problematikou verejných fondov ako aj štátneho rozpočtu. Z pohľadu podniku nás najviac zaujíma daňové zaťaženie, ktoré je zo strany vlády na podnik vyvíjané a tak isto aj možnosť získania dotácie. Štát ako vykonávateľ daňovej politiky rozhoduje a určuje sadzby nepriamych daní a tým dokáže ovplyvňovať dopyt po službách a tovaroch. V obehú sa nachádzajú niektoré tovary, na ktoré štát cielene ukladá zvýšené daňové zaťaženie, aby znížil dopyt po nich. Tak isto sa štát stará aj o rozvoj podnikateľskej sféry. Túto oblasť štát ovplyvňuje prostredníctvom priameho zaťaženia daňou.

Ak má vláda záujem na tom, aby podnikom ostala väčšia časť zo zisku, ktorú môžu použiť na dodatočné investície, alebo tiež aj na rozvoj svojho podnikania, znížia daňové sadzby. V opačnom prípade, ak potrebuje štát zväčšiť objem štátneho rozpočtu, zvýši daňové sadzby. Na základe týchto skutočností je možné povedať, že rozhodnutia podniku sú podmienené výškou daňového zaťaženia, ktoré má na svedomí štát.

Druhá problematika, ktorú sme v úvode načrtli a dotýka sa podniku je možnosť získať dotácie priamo od štátu. Práve ten dáva podnikom mnoho príležitosti získať dodatočné zdroje. Dotácie, ktoré štát ponúka, však nie sú bezpodmienečné. Znamená to, že sú spojené so splnením určitých podmienok. Štát ich poskytuje za účelom, aby sa podnikateľské subjekty, ktoré majú záujem o dotačné zdroje podieľali na programoch, ktoré sú užitočné pre spoločnosť. Podnikom poskytne peňažné prostriedky v prípade, že sa zúčastnia na spomínaných programoch. Na týchto programoch by sa podniky bez vyplatenia peňažných prostriedkov pravdepodobne nezúčastňovali, pretože výnosnosť takýchto programov je pre nich nelákavá.

Dotačná ponuka štátu sa neustále aktualizuje a preto je dôležité, aby finanční manažéri podnikov sledovali aktuálne možnosti získať dotačné zdroje. Nemôžeme však

vynechať fakt, že vyplácanie dotácií má aj negatívny dopad. Veľký problém môže predstavovať práve to, že podniky si na dotácie nadobudnuté od štátu môžu zvyknúť a tým pádom sa hospodárenie podniku môže stať nesamostatné, teda závislé od štátu a jeho dotovania.

Pri tejto problematike je potrebné sa zamyslieť a položiť si otázku: „Odkiaľ štát získa finančné prostriedky na vyplatenie dotácií?“ Ako je už známe, najväčším príjmom do štátneho rozpočtu je položka daní. A práve táto položka sa v prípade vyplácania štátnych dotácií rozdeľuje medzi podnikateľské subjekty, ktorým bola schválená dotácia. V mnohých prípadoch je práve to dôvodom, prečo štát zvyšuje daňové zaťaženie a tým získava viac finančných prostriedkov, ktoré môže potom ďalej rozdeľovať na spomínané dotácie podnikom.

Ak hovoríme o vplyve verejných financií na podnik, je nevyhnutné spomenúť aj colnú politiku štátu, ktorá vplýva na financie podnikov. Mnohokrát ide hlavne o výrobné vstupy, ktoré podnik dokáže získať lacnejšie práve zo zahraničia. V tomto prípade ich obchodovanie stimulujú dovozné clá, ktoré ovplyvňujú ceny dovážaných tovarov. Dovozné clá si štát vyžaduje z dvoch hlavných dôvodov. Ako prvý dôvod zavádzania dovozných ciel' môžeme uviesť ten, že sa prostredníctvom tohto druhu cla iba snaží chrániť domácich výrobcov pred nízkymi cenami, ktoré dokážu domácomu trhu ponúknuť zahraničných dovozcovia. Na druhú stranu sa štát snaží zabrániť nedostatočnej kvalite domácej produkcie z dôvodu zníženia tlaku trhu. Netreba však zabudnúť, že ak by štát nevyžadoval dovozné clá, prišiel by o značný príjem do štátneho rozpočtu.

To v akej finančnej situácii sa podnik nachádza, ovplyvňuje aj stav štátneho rozpočtu či miestnych rozpočtov. Ak je v situácii, že štátny rozpočet je v mínuse – v schodku, snaží sa o jeho krytie pôžičkami, ktoré sú vo väčšine prípadov zo zahraničia, alebo od miestnych bánk. Ak sa štát rozhodne kryť tento nedostatok prostredníctvom finančných prostriedkov od domácich bánk, znižuje tým možnosť získať dodatočné peniaze podnikateľským subjektom, ktoré o nich prejavili záujem. Čím viac peňazí štát odoberá z bánk, tým menej môžu banky poskytovať úvery podnikom či domácnostiam.

1.2.2.3 Stav meny a monetárnej politiky

To v akej situácii sa konkrétna mena nachádza môžeme sledovať napríklad v zmenách kurzu a v možnosti vymeniť ju za inú. Zlepšenie kurzu národnej meny sa prejaví v tom, že za jednotku našej meny dostaneme viac jednotiek zahraničnej meny. Ukáže sa to

v prípade, keď domáci výrobcovia nakupujú tovar za hranicami štátu – import sa zlacňuje. Na druhej strane sú domáci výrobcovia v nevýhode, pretože ich produkty sú vnímané spotrebiteľmi v zahraničí za drahšie. Finančné rozhodovanie podnikov je teda ovplyvňované kurzovými zmenami.

Monetárna politika sa zameriava na ovplyvňovanie množstva peňazí v obeh, na čo využíva svoje nástroje. Nástroje monetárnej politiky môžeme rozdeliť na priame a nepriame, pričom tieto nástroje sa používajú hlavne na spomínané regulovanie peňazí v obeh.

Monetárna politika môže byť:¹⁷

1. **Reštriktívna** – spočíva v znižovaní dopytu v hospodárstve krajiny. Pri tomto type menovej politiky sa úrokové miery zvyšujú.
2. **Neutrálna** – tá sa snaží o zabezpečenie takej ponuky peňazí, ktorá vyhovuje aktuálnemu tempu rastu HDP a úrovne inflácie.
3. **Expanzívna** – podporuje ekonomický rast krajiny. Úrokové miery sú znížené, aby si podniky mohli dovoliť čerpať úver.

O zabezpečovanie monetárnej politiky v danom štáte sa stará centrálna banka. Táto banka má pod dohľadom činnosti všetkých obchodných bánk, ktoré sa v konkrétnom štáte nachádzajú. Všetky činnosti obchodných bánk podliehajú vplyvu práve tejto centrálnej banky¹⁸. Ide napríklad o určovanie výšky úrokov z depozít a taktiež aj určovanie rôznych požiadaviek akceptovaní vkladov či úverov. To do veľkej miery ovplyvňuje finančné rozhodovanie podniku, pretože väčšina podnikateľských subjektov potrebuje na svoju činnosť úver.

1.2.2.4 Miera inflácie

Z pohľadu akého sa v tejto časti budeme pozeráť na infláciu, môžeme povedať, že má na podniky negatívny vplyv. Za najviac ničivý môžeme považovať ten, ktorý je vyvíjaný na spotrebiteľov. Práve tí si všímajú ako ceny neustále rastú a ich dopyt po týchto tovaroch sa tým pádom znižuje. Na túto skutočnosť podniky častokrát reagujú takzvaným „stickershock“, pri ktorom ide o teóriu zvyšovania cien. Taktiež môžu podniky na infláciu reagovať tým, že začnú so znižovaním svojich balení pri rovnakej cene. V tomto prípade

---

¹⁷KRÁĽOVIČ, J. – Vlachynský, K. 2011. Finančný manažment. Bratislava: IURA EDITION, 2011, 146 s. ISBN 4480-8078-356-3

¹⁸Bližšie pozri Zákon č. 566/1992 Zb. Zákon o národnej banke Slovenska

ide o „stealthinflation“. Pri nej si spotrebiteľ často krát nevšimne, že balenie produktu je menšie, pretože všetku svoju pozornosť upriamil na cenu. Čím je úroveň inflácie väčšia, tým sú ňou spôsobené zmeny silnejšie.

Podniky sú v prípade inflácie obmedzované aj cenami výrobných nákladov. Ceny sa zvyšujú a to má za následok, že za dodatočné zásoby bude musieť podnik zaplatiť viac ako za tie, ktoré má na sklade.

Ďalší problém pri inflácii, ktorý musia podniky riešiť je problém rastúcich nákladov na vynovenie reklamných materiálov. Tým, že sa ceny neustále zvyšujú, podnikatelia sa snažia ceny svojich produktov a služieb prispôbiť tak, aby neboli v strate. To znamená, že predajné katalógy či jedálne lístky v reštauráciách musia byť v prípade potreby obnovované.

Veľkým problémom je aj fakt, že reálna hodnota peňazí sa znižuje, čo znamená, že veritelia prichádzajú o svoje peniaze. Dlžníci im síce vrátili peňažnú čiastku, ktorú si vypožičali, no tá už nemá takú hodnotu, akú mala pri jej poskytnutí. V tomto prípade sú subjekty, ktoré si peniaze vypožičali vo výhode.

Negatívny vplyv na financie podnikateľskej sféry pri inflácii má aj daňové zaťaženie, ktoré sa infláciou zvyšuje. K problematike inflácie sa vyjadril aj známy ekonóm Adam Smith vo svojej knihe Papierové peniaze. „*Ceny rastú nielen za deň, ceny rastú aj za hodinu – alebo dokonca za minútu. Ak ste mali v kaviarni svoju rannú kávu a uprednostnili ste pitie dvoch šálok ako jednej, bolo by lacnejšie objednať oba poháre naraz.*“¹⁹

1.2.2.5 Rozvoj finančnej infraštruktúry

V prípade finančnej infraštruktúry sa zameriame na orgány, ktoré poskytujú finančné služby.

Finančnú infraštruktúru môžeme rozdeliť takto:²⁰

1. finanční sprostredkovatelia,
2. organizácie finančného poradenstva,
3. orgány rozpočtovej sústavy.

---

¹⁹SMITH, Adam.: Paper money. Vydavateľstvo Summit Books, 1st edition. Filipíny. 1981, ISBN 978-06-71448-25-7

²⁰SIVÁK, Rudolf – BELANOVÁ, Katarína – JANČOVIČOVÁ BOGNÁROVÁ, Kristína.: Financie podnikateľskej sféry. Vydavateľstvo SPRINT 2 s.r.o. Bratislava. 2015, 156 s. ISBN 978-80-89710-16-4

Hlavnou a najdôležitejšou skupinou z pohľadu podnikateľov sú finanční sprostredkovatelia, ktorí zabezpečujú transfer finančných prostriedkov osobám, ktoré ich produktívne využijú. Ide teda o osoby, či už fyzické alebo právnické, ktorých úlohou je finančné sprostredkovanie. Do tejto skupiny môžeme zaradiť aj banky.

V tejto problematike je však veľmi dôležité spomenúť, že komerčné banky sa považujú za jedného z najdôležitejších sprostredkovateľov na trhu. Zameriavajú sa predovšetkým na získavanie peňažných prostriedkov a tie následne prerozdeľujú na úvery, ktoré poskytujú ostatným subjektom. Okrem tejto dôležitej úlohy plnia však aj iné²¹ ako napríklad:

1. hypotekárne bankovníctvo,
2. spravuje portfóliové aktíva,
3. lízingy,
4. faktoring či forfaiting.

Všetky tieto činnosti, ktoré banka poskytuje môžu okolité subjekty využívať. Je dôležité spomenúť aj iné typy finančných sprostredkovateľov. V prípade obchodníkov s cennými papiermi ide o realizáciu obchodov a služieb ako poskytnutie možnosti úschovy cenných papierov či vedenie portfólií pre klientov. Taktiež môžeme spomenúť činnosti burzy a mimoburzových trhov. Tieto subjekty zabezpečujú obchody s CP pre verejnosť pričom sa riadia zákonmi, ktoré sú pre nich určené. Umožňujú subjektom internetové obchody, čím sa znižujú náklady a tak isto aj čas podnikateľov.

Finanční sprostredkovatelia nadobúdajú rôzne finančné prostriedky a potom ich transformujú na úvery. Túto skutočnosť by sme mohli uviesť ako ich hlavné opodstatnenie na finančnom trhu. Je však veľmi dôležité, aby boli schopní si tieto peňažné zdroje zosúladiť, keďže úvery, ktoré poskytujú a tak isto aj zdroje, z ktorých ich získavajú majú rôzne doby splatnosti.

Predtým ako prejdeme ku organizáciám poskytujúcim finančné poradenstvo, si uvedieme, na aké činnosti je finančné poradenstvo zamerané. Ide predovšetkým o poskytnutie poradenstva, odporúčaní a vyhotovenia kapitálových plánov pre zákazníka. Finančné poradenstvo sa môže poskytovať aj vo vzťahu ku kapitálovému trhu. V tomto prípade sa poskytuje investičné poradenstvo týkajúce sa napríklad cenných papierov či

---

²¹CHOVANCOVÁ, Božena a kol.: Finančné trhy. Vydavateľstvo Wolters Kluwer.SR s.r.o. Bratislava. 2014, 21 s. ISBN 978-80-81680-06-9

podielových listov. Ako subjekty poskytujúce finančné poradenstvo môžeme uviesť napríklad finančného agenta či sprostredkovateľa doplnkového poistenia. Môžeme sem zaradiť aj organizácie, ktoré sa zameriavajú a špecializujú finančnými, či daňovými službami.

Do poslednej skupiny orgánov, ktoré poskytujú finančné služby patria napríklad daňové úrady a colnice. Daňové úrady majú zo zákona definované činnosti, ktoré vykonávajú. Tak isto zákon stanovuje aj ich sídlo. Tieto orgány majú pomôcť podnikom plniť si svoje neodkladné záväzky voči štátu rýchlo a čo najpohodľnejšie.

Čo sa týka colného úradu, ten kontroluje dodržiavanie zákonov a predpisov, ktoré sa musia pri realizácii obchodnej politiky dodržiavať. Colný úrad rozhoduje napríklad aj o zhabaní tovaru, vrátení cla či kontrole spôsobilosti dopravných prostriedkov, ktoré sa využívajú pri preprave tovaru. Všetky tieto činnosti, ktoré spomínané orgány vykonávajú, predstavujú ďalšiu finančnú záťaž pre každého podnikateľa.

Subjekty, ktoré sú bezprostrednou súčasťou finančnej infraštruktúry, sú pod veľkým konkurenčným tlakom a preto je dôležité, aby neprestávali skvalitňovať svoje služby.

1.2.2.6 Ďalšie zložky regulačného prostredia

Podnikatelia musia počas životnosti svojho podniku znášať veľa zaťaženie zo strany štátu, ktoré sú spojené s ich podnikateľskou činnosťou. Toto zaťaženie je predovšetkým byrokratické. Podnikom vznikajú rôzne povinnosti v dôsledku legislatívy štátu. Najväčší problém zaťaženia predstavujú hlavne pre malé podniky. Je potrebné ich držať na nejakej pomyslenej únosnej hladine, ak sa snažíme o vytvorenie prospešného prostredia pre súkromný sektor.

Doteraz sme sa venovali dvom typom okolia podniku, na ktoré samotný podnik nemá skoro žiaden vplyv. V nasledujúcej kapitole sa zameriame na špecifické okolie podniku, ktoré môže aj podnik sám do veľkej miery ovplyvňovať.

1.2.3 Pôsobenie špecifického okolia na finančnú politiku podniku

Toto prostredie podniku je tvorené predovšetkým subjektmi, s ktorými je podnik v určitom konkrétnom vzťahu a dokáže na ich činnosť vplývať aj on sám. Inými slovami – sú medzi nimi obojstranné väzby. Tak ako subjekty, ktoré sú súčasťou tohto okolia vplývajú na podnik, s takou istou intenzitou môže vplývať aj on sám na nich. Spomínaných subjektov

tohto okolia je viac, ale za najdôležitejšie môžeme považovať dodávateľov, odberateľov či poisťovne.

Predtým ako sa podnikatelia rozhodnú uzatvárať zmluvy s dodávateľmi, mali by si urobiť prieskum ponuky. Správna voľba dodávateľa dokáže podniku ušetriť mnoho finančných prostriedkov, pretože veľká časť peňazí je viazaná práve v zásobách podniku. Tým pádom je podstatná cena, za ktorú si tieto zásoby podniky dokážu nakúpiť. Je dôležité aby ich mal dostatok pre zachovanie správneho výrobného cyklu, ale taktiež nie je vhodné aby ich mal podnik viac ako potrebuje.

Tieto vzťahy sú založené najmä na konkurenčnom prostredí. Práve konkurencia rozhoduje o podmienkach medzi podnikom a ostatnými subjektmi, ktoré sú následne súčasťou kúpno-predajných zmlúv. Podniky sa môžu sami rozhodnúť ohľadom konkrétnych vzťahov. To znamená, ktorú banku či poisťovňu si vyberú a tak isto sa rozhodujú aj o obchodných partneroch. Tieto rozhodnutia podnikatelia robia na základe obchodných podmienok, ktoré ostatné subjekty ponúkajú na trhu. Napríklad v prípade bánk a poisťovní sa podniky rozhodujú na základe služieb, ktoré chcú využívať. Urobia si analýzu týchto subjektov vo svojom okolí a následne porovnávajú ich ponuky. Východiskom tohto prieskumu je výber tej najvýhodnejšej ponuky.

V rámci tohto okolia je potrebné tiež spomenúť, že jeho súčasťou sú aj vzťahy podniku a daňových inštitúcií, podnikového registra či orgánov ochrany životného prostredia.

Všetky tieto subjekty majú silný vplyv na podnik a jeho finančnú politiku.

2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

Cieľom tejto záverečnej práce je na základe získaných a spracovaných teoretických poznatkov z problematiky okolia podniku poukázať na národné okolie, ktoré Slovenská a Česká republika vytvára pre podnikateľské subjekty a venovať sa jeho bezprostrednému vplyvu na finančné hospodárenie dvoch vybraných firiem. Národné okolie považujeme za najdôležitejšie. Podľa nás má práve to má najväčší vplyv na životný cyklus podniku a preto sme sa ho rozhodli analyzovať v praktickej časti tejto práce.

Stanovili sme si aj zopár čiastkových cieľov, ktoré nám mali pomôcť k jednoduchšiemu a rýchlejšiemu dosiahnutiu nášho hlavného cieľa. Tieto čiastkové ciele sme si určili pri teoretickej aj pri praktickej časti.

Čiastkové ciele pre teoretickú časť práce sú:

- na základe získaných poznatkov objasniť pojmy, ktoré sme v našej bakalárskej práci používali,
- poukázať na väzby, ktoré sú medzi podnikom a jeho okolím,
- hlbšie si definovať okolie podniku a uviesť si jeho rozdelenie, ktoré si následne vysvetlíme.

Čiastkové ciele pre praktickú časť práce:

- priblížiť si situáciu týkajúcu sa národného okolia v Slovenskej a Českej republike a tým poukázať na možnosť firiem rozvíjať sa,
- zamerať sa na pôsobenie národného okolia na nami vybrané firmy.

Pre správne napísanie tejto práce a vytvorenie, čo najlepšej analýzy pre našu praktickú časť sme použili viacero pomocných zdrojov. V prípade prvej časti – tej teoretickej sme pracovali prevažne s učebnicami či odbornými článkami. Taktiež sme použili internet a inú príslušnú odbornú literatúru v cudzích jazykoch. Veľmi často sme narazili na zaujímavý zdroj, ktorý bol v anglickom jazyku, ale taktiež sme pracovali aj s literatúrou v českom jazyku.

V prípade metód, ktoré sme použili hovoríme o komparácií a analýze. Na spracovanie praktickej časti sme používali internet. Pracovali sme s internetovou stránkou Eurostatu či stránkou Medzinárodného menového fondu, kde sme si vyhľadali aktuálne informácie ohľadom úrovni HDP, zamestnanosti či zadlženosti krajín, v ktorých sa

nachádzajú nami sledované subjekty. Tak isto sme údaje získavali od samotných subjektov. Oslovili sme ich za účelom získania konkrétnych čísel a skúseností.

3 Výsledky práce

3.1 Charakteristika firiem

Pre lepšiu aplikáciu teoretickej časti, sme si vybrali dva malé podniky, na ktorých budeme vysvetľovať vplyv národného okolia. Pre ešte lepšie porovnanie sme sa rozhodli pre jednu fyzickú osobu zo Slovenskej republiky a druhú právnickú osobu z Českej republiky. Firmy sme si zvolili na základe ich podnikateľskej činnosti, pretože ak chceme, aby malo toto porovnanie nejaký význam, rovnaký predmet podnikania by mal byť pravidlom. Skutočnosť, že ide o rozdielne formy podnikania – teda právnickú a fyzickú osobu sme nepovažovali za dôležité, pretože si myslíme, že národné okolie podniku vplýva na tieto firmy rovnakým spôsobom. Po dohode s majiteľmi firmy sme sa rozhodli podrobnejšie údaje nezverejňovať.

Našou prvou vybranou firmou je živnostník XY. Tento zubný lekár je evidovaný v zozname SKZL (Slovenská komora zubných lekárov). Jeho hlavnou činnosťou je poskytovanie odborných zdravotných služieb z oblasti zubárstva. Táto osoba poskytuje služby ako odstraňovanie zubného kameňa, vyšetrenie zubov a ústnej dutiny a taktiež aj elimináciu zubného povlaku. Daná fyzická osoba je na trhu pomerne dlhú dobu, no je potrebné dodať, že nezaostáva za konkurenciou. Tým, že dochádza k neustálemu vývoju techniky aj táto firma si zabezpečuje nové technológie potrebné k poskytovaniu kvalitných služieb a samotný lekár sa zúčastňuje rôznych školení a kurzov potrebných k svojej podnikateľskej činnosti.

Druhá nami zvolená firma je právnická osoba, ktorá sídli v Českej republike, konkrétne v Chebe. Na trhu pôsobí iba od roku 2014. Ide o spojenie dvoch malých zubných ambulancií manželov. Zubný lekár z tejto firmy je evidovaný v zozname ČSK (Česká stomatologická komora). Jediným spoločníkom danej firmy je vyššie spomenutý zubný lekár, ktorý rozhoduje o firme sám. Môžeme dodať, že daná spoločnosť bola založená s vkladom za 1 Kč, ktorý začal platiť práve od roku 2014, a to daný podnikateľ využil. Pri zakladaní spoločnosti rozmýšľal, či začne podnikáť ako živnostník. Nakoniec sa po analýze výhod a nevýhod rozhodol pre založenie s.r.o. Za jednu z veľkých výhod podnikania ako s.r.o. považoval fakt, že v prípade, ak bude chcieť skončiť s týmto podnikaním je možné podnik dobre a rýchlo predať. V prípade živnostníka by zaniklo spolu s jeho činnosťou a to by mohla byť škoda hlavne v prípade úspešného podniku.

Poskytujú služby v oblasti zubárstva a ústnej hygieny. Ambulancia tejto PO je vybavená najnovšou technikou obstaranou na začiatku podnikania, aby mohla svojim zákazníkom poskytovať čo najkvalitnejšie služby. Hoci je na trhu krátko, uchytla sa aj napriek silnej konkurencii v Českej republike.

Bližšie si k týmto firmám povieme v jednotlivých častiach našej práce. Priblížime si náklady firiem, tržby ale tak isto aj zamestnancov a ich ohodnotenie.

3.2 Vplyv národného okolia na vybrané firmy.

V tejto časti by sme chceli poukázať na podmienky národného okolia, ktoré pre podniky vytvára Slovensko a Česká republika. Následne poukážeme na to, aký má toto okolie vplyv na financie podnikateľskej sféry konkrétnych podnikateľských osôb. Svetové a špecifické okolie sme sa rozhodli neanalyzovať z dôvodu ťažšieho prístupu k informáciám a taktiež si myslíme, že svetové okolie nevlýva na tieto malé podniky priamo a teda sledovať a snažiť sa analyzovať tento vplyv by bolo nemožné. Je potrebné podotknúť skutočnosť, že hoci svetové okolie nevlýva na malé podniky priamo, aj oni sa prispôbujú jeho vývoju. Túto skutočnosť môžeme sledovať hlavne na modernom zariadení daných ordinácií. Pod vplyvom nových technológií sú prinútení nasledovať najnovšie trendy a tak poskytovať kvalitné služby svojim zákazníkom.

3.2.1 Vývoj konjunktúry

V tomto prípade hovoríme o vplyve HDP a nezamestnanosti. Ako sme už v teoretickej časti spomenuli vývoj ukazovateľov HDP a nezamestnanosti spolu súvisia a do veľkej miery pôsobia na podnikateľské činnosti. Na začiatok si uvedieme podmienky, ktoré dané krajiny ponúkajú pre nami zvolené konkrétne malé podniky. Poukážeme na to, aké národné okolie pre nich vytvárajú a následne si spomenuté informácie aplikujeme.

Začneme ukazovateľom HDP, ktorý si porovnáme na Slovensku a v Českej republike. Tento ukazovateľ sa ťažko prepájal s aplikovaním na konkrétne firmy a preto sme túto časť vynechali a uviedli sme len ekonomické podmienky, ktoré sú v daných krajinách.

Považujeme za dôležité uviesť, aké podmienky krajina vytvára týmto osobám na podnikateľskú činnosť. Myslíme si, že ukazovateľ HDP najlepšie poukazuje na to, v akej ekonomickej situácii sa krajina nachádza a práve ekonomická situácia štátu napomáha podniku k prosperite, alebo v opačnom prípade k zlyhaniu.

Ukazovateľ HDP

Úroveň HDP sa neustále mení, poukazuje na úroveň hospodárstva krajiny, ktorú skúmame. Na začiatok by sme svoju pozornosť venovali vývoju HDP na území Slovenska a Česka za posledné tri roky a vysvetlili si jeho rast prípadne pokles.

Hodnoty, ktoré sú uvádzané v nasledujúcej tabuľke sme čerpali z databázy Medzinárodného menového fondu. Údaje sú v bežných cenách.

Tabuľka 1 - Vývoj HDP v Slovenskej a Českej republike

Slovenská republika				Česká republika			
Položka	2016	2017	2018	Položka	2016	2017	2018
HDP (v mld. eur)	81,154	84,985	90,166	HDP (v mld. eur)	4412,05	4601,13	4741,69
HDP na obyvateľa (v tis. eur)	15 000	15 600	16 600	HDP na obyvateľa (v tis. eur)	16 700	18 100	19 500

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Medzinárodného menového fondu

Hlavným dôvodom zvýšenia úrovne HDP Slovenskej republiky v roku 2018 je dobrý rast dopytu domácnosti a investičná stálosť. Spotreba domácnosti sa zvýšila o 3,2%. Investíciám na Slovensku sa v roku 2018 darilo vďaka prosperite ekonomiky eurozóny. Tempo rastu sa zvýšilo na dvojnásobok a práve to prispieva k zlepšovaniu investičných činnosti podnikateľských subjektov a tak isto aj MSP.²²

Ďalej si priblížime situáciu v Českej republike. V prvom kvartáli 2018 sa vývoj HDP spomalil. Tak ako pri slovenskej ekonomike aj na vývoj českého HDP do veľkej miery vplývala spotreba domácnosti. Investície firiem v Českej republike narástli o 9,3%. Firmy finančne prostriedky investovali najmä do modernizácie, presne tak ako aj nami vybraná PO. Vývoj HDP v roku 2018 sa však považuje za slabší v porovnaní s inými európskymi krajinami, mohlo to byť zapríčinené hlavne spomalením nemeckej ekonomiky, na ktorej je práve česká ekonomika postavená, a s ktorou bezprostredne súvisí.²³

Ako môžeme vyčítať z jednotlivých tabuliek Slovenská republika za Českou republikou zaostáva. Ekonómovia, ktorí sa touto skutočnosťou zaoberajú, uvádzajú za hlavné dôvody zaostávania - zaostalú infraštruktúru, priveľkú byrokráciu a korupciu.

V ďalšej časti by sme si vysvetlili vplyv ukazovateľa nezamestnanosti. Hodnota tohto ukazovateľa má silný vplyv na nami vybrané firmy. Na to, aby sme mohli spomenuté

²² TBA. Veľké porovnanie: Slovensko si drží slušný rast, je nad priemerom EÚ [online]. [cit. 15.05.2018], Dostupné na: <https://finweb.hnonline.sk/ekonomika/1745071-velke-porovnanie-slovensko-si-drzi-slusny-rast-je-nad-priemerom-eu-graf>

²³ BUREŠ, Michal. HDP ČR rostl o 2,4%: jak jsme na tom ve srovnání se sousedy? [online]. [cit. 05.12.2018], Dostupné na: <https://www.finance.cz/509528-hdp-cr-2018/>

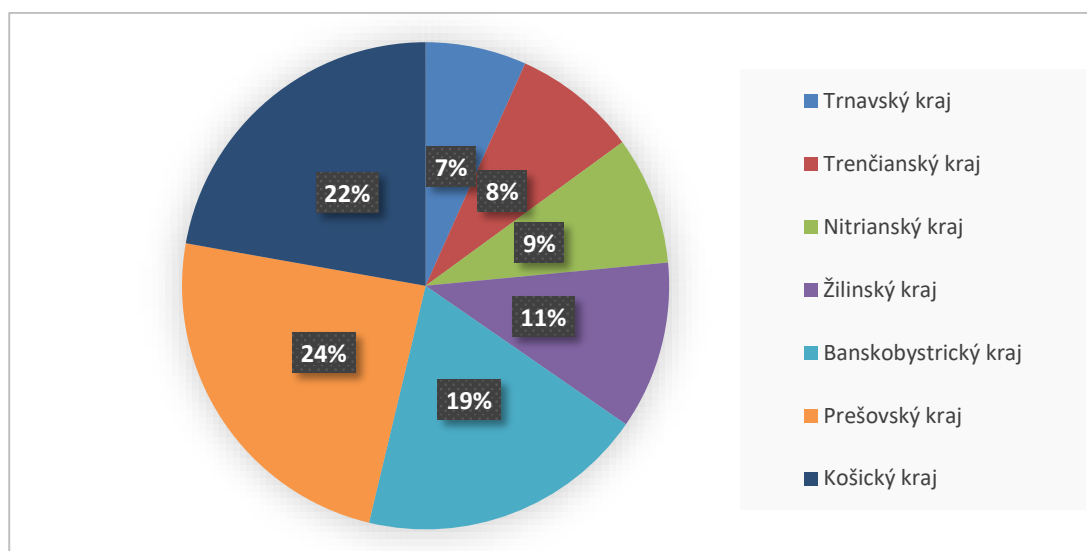
aplikovať na konkrétne firmy, si musíme priblížiť túto problematiku v krajinách, ktoré sme si vybrali.

Ukazovateľ nezamestnanosti

Nezamestnanosť ako ukazovateľ, ktorý vyjadruje skupinu práceschopného obyvateľstva, ktorá nepracuje, má veľký dopad na fungovanie podnikov. Za pomoci tabuliek si ukážeme úroveň nezamestnanosti vo vybraných krajinách. Nezamestnanosť si uvádzame podľa krajov danej krajiny, pretože je našim zámerom poukázať práve na nezamestnanosť v oblasti, kde sa nachádzajú nami vybrané firmy.

Vývoj nezamestnanosti v Slovenskej republike si ukážeme v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 2 - Nezamestnanosť na Slovensku podľa krajov k 31.1.2019

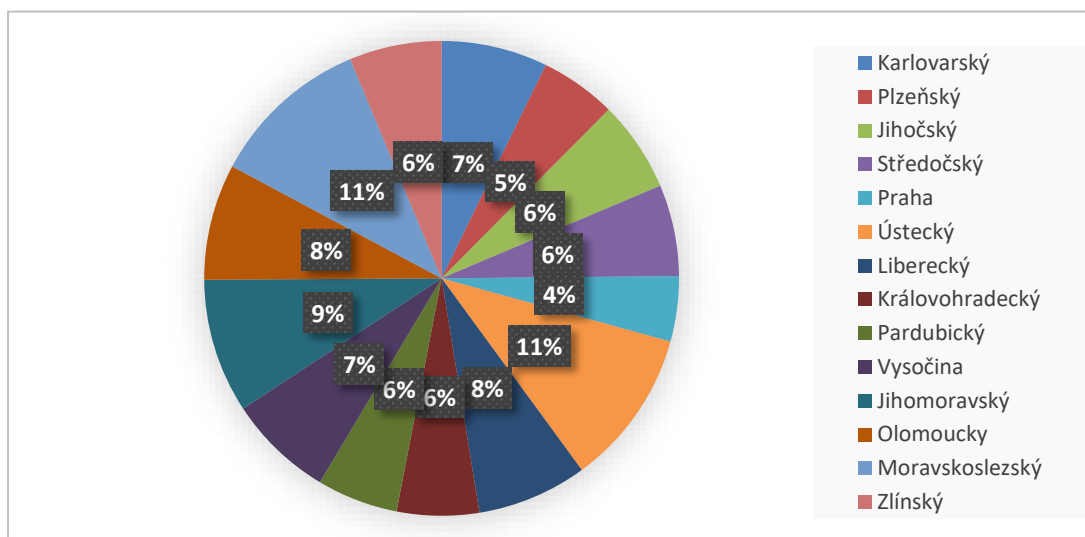

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa <https://dlznik.zoznam.sk/nezamestnanost/slovenska-republika>

Ako môžeme vidieť v tabuľke, na Slovensku sú veľké rozdiely v nezamestnanosti. Bratislavský kraj disponuje najväčším množstvom pracovných miest, zatiaľ čo Banskobystrický kraj má najmenej. Najväčšia nezamestnanosť je na východnom Slovensku v Prešovskom kraji. V tejto časti Slovenska sa dlhodobo nedarí vytvoriť pracovné miesta pre ľudí bez práce.

V nasledujúcej tabuľke sme si zobrazili nezamestnanosť v Českej republike podľa jej krajov.

**Tabuľka 3 - Podiel nezamestnaných osôb v Českej republike podľa krajov
k 31.1.2019**

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa <https://www.czso.cz/csu/xc/mapa-podil-kraje>

Po rozdelení Československa si Česko udržalo svoju nezamestnanosť na pomerne nízkej úrovni - vždy pod 10%. V roku 2000 bola v Českej republike zaznamenaná najvyššia úroveň nezamestnanosti a to 8,8%. Oproti Českej republike je však Slovensko na tom stále horšie. Naša najnižšie zaznamenaná úroveň nezamestnanosti bola 9,6%.²⁴

Fyzická osoba zo SR sídli v Bratislave, je súčasťou Bratislavského kraja, ktorého úroveň nezamestnanosti sa pohybuje okolo 2,76%. Táto PO zamestnáva iba jednu osobu, ktorej vypláca 155,52 eur mesačne. Ide o upratovacie služby vykonávané na základe dohody o pracovnej činnosti. Zubnú sestričku táto osoba nezamestnáva. Činnosti spojené s prácou zubnej sestričky si vykonáva sama. Právnická osoba z Českej republiky sídli v Chebe a je súčasťou Karlovarského kraja, ktorého úroveň nezamestnanosti je 3,22%. V tejto spoločnosti sa už vystriedalo viacero zamestnancov, išlo predovšetkým o ženy, ktoré neskôr nastúpili na materskú dovolenku a bolo ich potrebné nahradiť. So získavaním nových zamestnancov neuvádza žiadne komplikácie. Na voľné pracovné miesta sa im vždy hlásilo dostatok záujemcov, z ktorých si mohli vybrať tých najlepších. Momentálne zamestnáva dve osoby – zubné sestričky. Svojich pracovníkov si starostlivo vyberá na základe ich kvalifikácie a tak isto aj praxe. Pracovné ponuky zverejňuje na internetovom portáli a následne si záujemcov

²⁴BIELIKOVÁ, Juliána. 25 Rokov samostatného Slovenska: Česi sú na tom lepšie! Majú vyššie platy aj nižšie ceny [online]. [cit. 02.01.2018], Dostupné na: <https://plus7dni.pluska.sk/zahranicie/25-rokov-samostatneho-slovenska-cesi-su-tom-lepsie-maju-vysšie-platy-aj-nizšie-ceny>

volá na pracovný pohovor. Jej zamestnanci sú vyplácaní mzdou 700 eur mesačne. Poskytuje im množstvo benefitov a taktiež organizujú mnoho takzvaných „Teambuildingov“, ktoré majú do ich kolektívu priniesť lepšie vzťahy i uvoľnenosť.

Na ukazovateľ nezamestnanosti sa môžeme pozrieť aj z opačného uhla pohľadu a to zo strany zákazníkov. V prípade, že človek nemá prácu, nedisponuje dostatočnými finančnými prostriedkami a tým pádom nevyhľadáva služby, ktoré nie sú nevyhnutné pre život. Ošetrovanie zubov je nákladné a faktom je, že sa dá žiť aj s nezdravým chrupom. Preto dotyčná osoba radšej zaplatí nájom alebo si nakúpi potraviny. Ak je nezamestnanosť na veľmi nízkej úrovni, nami vybrané podniky nebudú mať dostatočnú klientelu a tým pádom ich zisky budú klesať.

Na to, aby firmy vôbec mohli začať svoje podnikanie, musia mať dostatok peňažných prostriedkov. Je veľmi málo firiem, ktoré svoje podnikanie začnú bez úveru z banky alebo nebankovej spoločnosti. Nami vybrané podnikateľské subjekty neboli výnimkou. Túto skutočnosť budeme rozoberať v nasledujúcej kapitole, kde si najskôr uvedieme aktuálne informácie o zadlženosti Slovenskej republiky a Českej republiky a následne zadlženosť našich firiem.

3.2.2 Vplyv verejných financií

V tejto kapitole sa budeme venovať zadlženosti vybraných štátov a následne aj zadlženosti sledovaných firiem, keďže predpokladáme vzťah medzi štátnym dlhom a finančnou politikou podniku.

V nasledujúcej tabuľke si ukážeme zadlženosť Slovenskej a Českej republiky

Tabuľka 4 - Vývoj dlhu Slovenskej republiky a Českej republiky

Slovenská republika		Česká republika	
ROK	Dlh (%HDP)	ROK	Dlh (%HDP)
2016	51,82	2016	36,81
2017	50,86	2017	34,67
2018	49,24	2018	33,17

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Medzinárodného menového fondu

Slovenská republika si na krytie svojho deficitu požičiava peniaze väčšinou od domácich bánk. Okrem nich sa môže obrátiť aj na krajiny Európskej únie. Za rozhodujúcich investorov do slovenských dlhopisov sa považujú najmä investori z Nemecka či Veľkej Británie. Nie je však dôležitá iba suma dlhu, treba brať do úvahy aj to, do akej miery je štát zaťažovaný jeho splácaním.

Pokiaľ ide o Slovenskú republiku, tá vydáva 20 ročné dlhopisy s viac ako 1,7% úrokom zatiaľ, čo dlhopisy Českej republiky majú úrok 1,5% ročne a sú vydávané až na 30 rokov.²⁵ Výška úrokov pri týchto dlhopisoch závisí hlavne od stavu ekonomiky danej krajiny, ale aj od finančnej schopnosti a spoľahlivosti. Taktiež je známa skutočnosť, že krajina, ktorá má vysoký dlh a nízke HDP bude mať so splácaním dlhu väčšie problémy ako krajina, ktorá má vyššiu úroveň hrubého domáceho produktu.

Ako sme už spomínali v teoretickej časti, v ktorej sme rozoberali aj túto problematiku, to ako veľmi je štát zadlžený ovplyvňuje aj samotné podniky. Ak je štát považovaný za finančne nestabilný, investori nie sú ochotní investovať svoje peniaze. Tak isto zadlženosť štátu ovplyvňuje aj činnosti v ňom sídliačich bánk, ak im štát odčerpá priveľa finančných prostriedkov, nie sú schopné poskytovať toľko úverov ostatným subjektom.

---

²⁵PRIVATE CONSULTING GROUP, Slovensko vs. Česká republika: kto dlhuje viac a aké sú naše dlhy v porovnaní s najvyspelejšími ekonomikami sveta? [online]. [1.08.2017], Dostupné na: <https://privateconsultinggroup.sk/slovensko-vs-ceska-republika-dlhuje-ake-su-nase-dlhy-porovnan-najvyspejsimi-ekonomikami-sveta/>

Fyzická osoba zo Slovenskej republiky neuvádza žiaden úver na podnikanie, no na začiatku svojho podnikania to zvažovala. Získavanie kapitálu pre malých a stredných podnikateľov na Slovensku považuje za veľmi zložité, v niektorých prípadoch až priam nemožné. Tým, že na Slovensku nefunguje žiadna banka orientovaná priamo na živnostníkov, má tento typ podnikov veľký problém zadovážiť si finančné prostriedky potrebné na podnikateľskú činnosť. Úrokové sadzby, ktoré poskytujú komerčné banky sú nevýhodne a priveľmi nákladné. Banky mnohokrát nechcú požičať peniaze malým podnikateľom z dôvodu veľkého rizika, ktoré sa vzťahuje na ich podnikateľskú činnosť a taktiež vidia problém aj v krátkom fungovaní malých podnikov či nedostatočného finančného krytia. Podľa nášho názoru veľkým problémom je aj skutočnosť, že banky mnohokrát požadujú dlhú dobú históriu podnikania, ktorú začínajúce podniky nemajú.

Pre lepšiu predstavu nevýhodnosti úverov z komerčných bánk, sme si vybrali pár typov podnikateľských úverov, ktoré banky poskytujú.

Tabuľka 5 – Ponuka podnikateľských úverov komerčnými bankami

Názov inštitúcie	Pôžička	Úrok
ČSOB	Od 4 000 do 500 000 eur	6,5%
Tatra Banka	Od 3500 do 135 000 eur	7,0%
Slovenská sporiteľňa	Do 50 000 eur	9%
VÚB banka	Od 500 do 250 000 eur	7,9%

Zdroj: Vlastné spracovanie

FO v roku 2016 však uzavrela lízingovú zmluvu s UniCredit Leasing Slovakia a.s. vo výške 23 809 eur. Spomínanú čiastku využila na nákup automobilu, ktorý je vedený vo firme. Mesačne ho spláca sumou 64,37 eur. Tento splátkový kalendár končí 5. apríla 2019. Úver bol tejto osobe poskytnutý bez problémov, vzhľadom na dobrú finančnú situáciu danej fyzickej osoby.

Právnická osoba z Českej Republiky sa zadlžila na začiatku svojho podnikania. Od nebankovej spoločnosti si požičala 194 800 eur na rozvoj svojej ordinácie. Túto možnosť považovali za najvýhodnejšiu, pretože komerčné banky ponúkali úvery za vysoké úroky. Za spomínanú sumu nakúpili stroje, prerobili priestory a zaobstarali prvotný materiál. Táto PO

uvádza, že bez poskytnutej pôžičky by si nemohli dovoliť začať podnikat'. Vybavenie tejto pôžičky však považuje za zdĺhavý proces, v ktorom sa museli preukázať, že sú naozaj schopní pôžičku splácať. Túto schopnosť preukazovali množstvom dokumentov, ktoré si museli zháňať.

Tieto osoby taktiež využívajú služby finančného charakteru, majú vedené účty v komerčných bankách, vďaka ktorým uskutočňujú nákupy a plnia si svoje záväzky. V nasledujúcom texte si priblížime ponuku komerčných bánk na Slovensku a v Českej republike a uvedieme si zmluvné vzťahy medzi našimi osobami a nimi vybranými komerčnými bankami.

3.2.3 Rozvoj finančnej infraštruktúry

Na Slovensku pôsobí 27 komerčných bánk z toho 14 so sídlom na Slovensku. V Českej Republike je na rozdiel od Slovenskej republiky až 51 bánk. Aj na tomto čísle môžeme vidieť, že finančná infraštruktúra je viac rozvinutá u našich susedov.

V prípade nami vybraných osôb sme zisťovali aké finančné služby využívajú, a v ktorej banke sú klientmi.

Čo sa týka finančného poradenstva, fyzická osoba zo Slovenska si necháva viesť účtovníctvo a výpočet miezd vo firme so sídlom v Bratislave. Táto firma poskytuje aj výpočet ročnej daňovej povinnosti a následne jeho samotné podanie. Z databázy tejto firmy si uvedieme povinnosti voči štátu, zdravotnej poisťovni a sociálnej poisťovni, ktoré sme si pre lepšiu prehľadnosť zobrazili v tabuľke.

Tabuľka 6 – Odvody FO do Sociálnej a zdravotnej poisťovne

Druh odvodu	Výška odvodu
Zdravotné poistenie – za seba	73,26 eur
Sociálne poistenie – za seba	142,06 eur
Sociálne poistenie – za firmu	47.60 eur
Daňová povinnosť za 2018	974,94 eur
Cestná daň	86,25

Zdroj: Vlastné spracovanie

Za tieto služby, ktoré sa špecializujú práve na výpočet odvodov a daní, platí približne 132 eur mesačne. Zo spomenutých skutočností nám vyplýva, že povinnosť tejto FO voči štátu za rok 2018 predstavovala približne 4 300 eur. Na tejto sume môžeme vidieť do akej miery štát odčerpáva peňažné prostriedky od podnikateľských subjektov v SR. Firmy sú povinné odvádzať odvody do sociálnej či zdravotnej poisťovne, tak isto majú povinnosť platiť dane. Tieto odvody sa neustále zvyšujú a prechádzajú reformou, ktorá nie je práve pozitívna pre živnostníkov na Slovensku. Odvody do Sociálnej poisťovne sa od roku 2018 zvýšili o 6,95 eur a do zdravotnej poisťovne vzrástli o 2,94 eur.²⁶ Sadzby, ktoré sú stanovené štátom však považujeme za priveľmi vysoké. Na základe uvedených skutočností sme prišli k záveru, že štát by sa mal snažiť stanoviť také sadzby, ktoré by malých podnikateľov neodrádzali od podnikania. K spomínanej skutočnosti sa vyjadrila aj konkrétna fyzická osoba, ktorá priznáva, že vysoké daňové zaťaženie je odrádzajúce a častokrát neúnosné hlavne pre malých a stredných podnikateľov.

Tabuľka 7 – Odvody PO do Sociálnej a zdravotnej poisťovne

Druh odvodu	Výška odvodu
Sociálna poisťovňa - zamestnanec	63,20 eur
Zdravotná poisťovňa - zamestnanec	43,70 eur
Sociálna poisťovňa - manželka	101,50 eur
Zdravotná poisťovňa - manželka	70,30 eur
Sociálna poisťovňa - manžel	140,50 eur
Zdravotná poisťovňa - manžel	390,20 eur

Zdroj: Vlastné spracovanie

Právnická osoba z Českej republiky si vedie účtovníctvo sama a nevyhľadáva žiaden druh poradenstva. Odvody v prípade manžela ako konateľa firmy sa líšia v tom, že za seba musí uhrádzať odvody aj ako za zamestnanca. Právnická osoba z Českej Republiky si plnila svoju daňovú povinnosť prostredníctvom záloh. Keďže ich predchádzajúca daňová povinnosť presiahla 1 166 eur boli povinný uhrádzať zálohu vo výške 40% z poslednej

---

²⁶ČERNEGOVÁ, Anna. Odvody SZČO (živnostníkov) do Sociálnej a zdravotnej poisťovne od 1.1.2019 [online]. [cit. 9.10.2018], Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/socialne-a-zdravotne-odvody/odvody-szco-zivnostnikov-1-1-2019>

známej daňovej povinnosti. Táto záloha je splatná dvomi splátkami, ktoré majú presne určené dátumy a to 15. júna a 15. decembra. Tieto zálohy pre nich predstavovali záťaž vo výške 1 944 eur jedna, teda išlo o sumu cca 3 890 eur. Následne boli povinní uhradiť doplatok podľa daňového priznania k 31. marcu a tento doplatok predstavoval sumu 3 890 eur.

V prípade zmluvných vzťahov s komerčnými bankami, fyzická osoba zo Slovenska má účet vedený vo Všeobecnej úverovej banke, ktorej každý mesiac odvádza poplatok vo výške 8,90 eur. Právnická osoba z Českej republiky uprednostnila Komerční banku s mesačným poplatkom 6,60 eur.

Tieto banky si naše osoby vybrali na základe ich ponuky v porovnaní s konkurenciou. Poplatky, ktoré si banky inkasujú, hodnotia ako nevýhodné a priveľmi vysoké. PO z Českej republiky považuje za veľkú výhodu svojej banky skutočnosť, že spomínaná suma za poplatky sa znižuje na základe vykonaných bankových operácií, čo pre ňu častokrát znamená, že tieto poplatky nie je povinná uhrádzať vôbec. Finančnú infraštruktúru svojej krajiny hodnotia ako uspokojivú, čo znamená, že mali na výber z viacerých bánk, ktoré si konkurovali službami i cenami a tým vytvorili lepšie ponuky pre svojich potenciálnych klientov.

Veľký vplyv na financie podnikov má aj inflácia. Jej dopady sme si vysvetlili v teoretickej časti, teraz by sme si tieto skutočnosti vyjadrili v reálnych číslach.

V nasledujúcej podkapitole si uvedieme úrovne inflácie za posledné tri roky v oboch krajinách a následne prístup k inflácií našich osôb.

3.2.4 Miera inflácie

Ceny tovarov a služieb sa neustále menia. Nie je možné však hovoriť o inflácií v každom prípade, keď ceny rastú. Za infláciu považujeme iba situáciu, kedy na trhu dochádza k rastu všetkých cien, nie iba niektorých skupín tovaru. Infláciu by sme mohli vysvetliť zjednodušenou vetou a to takou, že dnes si za tú istú sumu peňažných prostriedkov zaobstaráme menej tovarov a služieb ako včera. Ak sa miera inflácie zvyšuje priveľmi rýchlo, podniky musia svoje ceny prispôbiť čo najskôr, aby sa neocitli v strate. Ceny za výrobné náklady rastú a tým pádom sa produkt zdražuje.

V nasledujúcej tabuľke si uvedieme mieru inflácie na Slovensku a v Česku za posledné tri roky.

Tabuľka 8 - Vývoj inflácie v SR a ČR za posledné 3 roky

Slovenská republika		Česká republika	
Rok	Inflácia v % v porovnaní s predchádzajúcim rokom	Rok	Inflácia v % v porovnaní s predchádzajúcim rokom
2016	-0,47%	2016	0,7%
2017	-1,33%	2017	2,5%
2018	2,65%	2018	2,1%

Zdroj: Vlastne spracovanie podľa Medzinárodný menový fond

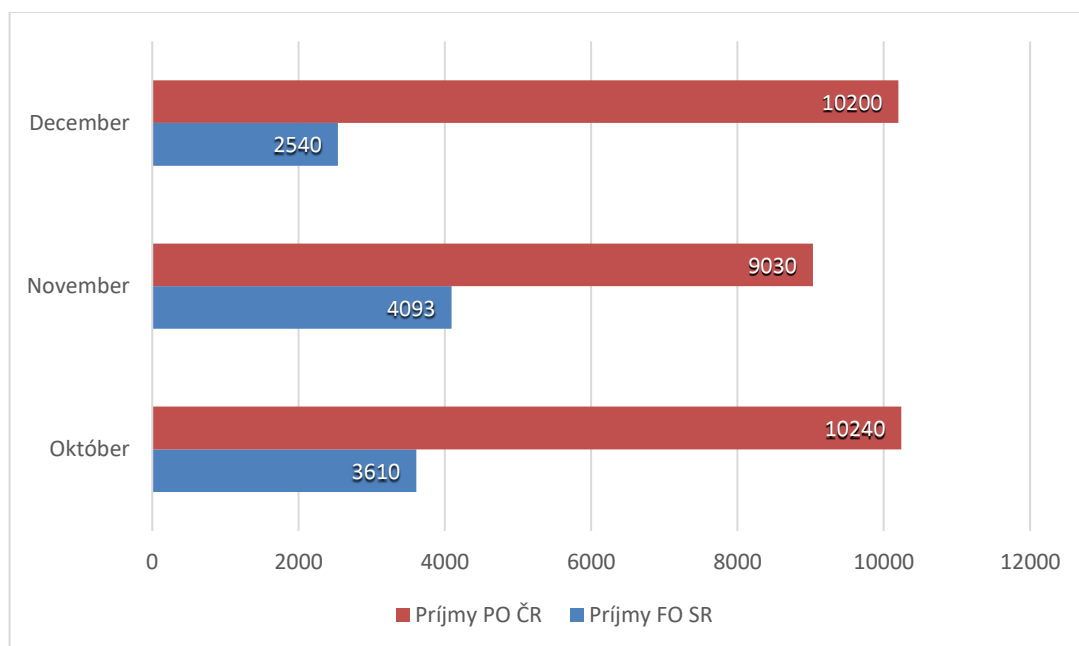
Spomenuté údaje sme sprostredkovali aj nami zvoleným firmám. Fyzická osoba zo Slovenska uviedla, že za posledné dva roky ceny svojich služieb v dôsledku inflácie nezvyšovala. Výrobné náklady nezdraželi natoľko, aby bola nútená zvyšovať svoje ceny. Podobne je na tom aj PO z Českej republiky, ktorá svoje podnikanie síce začala neskôr ako FO zo Slovenska, no ani ona nebola do dnešného dňa nútená zvyšovať ceny svojich služieb z dôvodu vplyvu inflácie.

Tak ako inflácia pôsobí na zvyšovanie cien tovarov, tak pôsobí aj na znižovanie miezd. Podnikatelia sa snažia čo najviac znižovať náklady a to vo väčšine prípadov znamená siahnuť práve na položku miezd. Vyplácané mzdy sledovaných firiem sme si uviedli v podkapitole vyššie. Teraz by sme sa zamerali na mesačné náklady, ktoré tieto osoby majú.

Fyzická osoba zo Slovenska mala za sledované obdobie (mesiac január 2018) náklady približne vo výške 825 eur, zatiaľ čo právnická osoba z Českej republiky 1 174 eur. Tieto náklady pokrývali prevažne potreby ako telekomunikačné služby, platby za vedenie účtovníctva či objednávka materiálov. Obe osoby majú v majetku taktiež vedené motorové vozidlo a preto je väčšia časť nákladov spojená s nákupom benzínu. FO zo Slovenska sa po pár rokoch podnikateľskej činnosti rozhodla znížiť svoje náklady, preto aktuálne nemá žiadnu osobu zamestnanú na plný úväzok. Je si vedomá, že činnosti, ktoré by vykonávala zubná sestra si pokryje sama.

V nasledujúcej tabuľke si porovnáme príjmy oboch firiem za štvrtrok.

Tabuľka 9 - Príjmy konkrétnych podnikov za posledné tri mesiace

Vyššie príjmy PO z Českej republiky sú do veľkej miery práve preto, že ide o dve osoby, ktoré podnikajú v spoločnej ambulancii, tým pádom za deň stihnú ošetriť viac pacientov ako FO zo Slovenska. Na druhej strane sú ich služby drahšie, vďaka nižšej konkurencii a taktiež modernejším zariadeniam. Napríklad za bielu plombu majú stanovenú sadzbu cca 45 eur, zatiaľ čo FO zo Slovenska si účtuje 30 eur.

3.2.5 Ďalšie zložky regulačného prostredia

V tejto podkapitole sme sa nevenovali porovnávaniu regulácie podnikania na Slovensku a v Čechách, ale zamerali sme sa na uvedenie príkladov na konkrétne zbytočné regulácie na Slovensku. K tomu nám pomohla aj anketa „Byrokratický nezmysel roka“²⁷, ktorú organizuje Združenie mladých podnikateľov Slovenska. Práve tí dávajú priestor podnikateľom na Slovensku vyjadriť svoju nespokojnosť. Vďaka tejto ankete sa snažia poukázať na hlavné problémy zbytočného zaťaženia podnikania v SR.

Ako sme sa už v teoretickej časti dozvedeli, s podnikaním sú spojené rôzne byrokratické záťaže, ktoré musia podniky dodržiavať. Tieto podmienky či činnosti do veľkej miery zaťažujú podnik. Podnikateľom uberajú čas i peniaze. Každoročne sa na Slovensku koná anketa o byrokratický nezmysel roka. Ide o určité legislatívne opatrenie, ktoré

---

²⁷ING. BENKO, Ján a kol. Poznáme Byrokratický nezmysel roka 2018 [online]. [cit. 27.12.2018], Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/zakonne-povinnosti-podnikatela/byrokraticky-nezmysel-roka-2018>

považujú podnikatelia za zbytočné a ktoré sa musí dodržiavať na celom Slovensku alebo aspoň regionálne.

Za rok 2018 sa byrokratickým nezmyslom roka stal zákaz vstupu zvierat do gastronomických prevádzok. Majitelia týchto prevádzok nemajú právo zmeniť tento zákaz aj keď by im osobne zvieratá vo svojej prevádzke neprekážali. Toto obmedzenie považujú za narušanie slobodného podnikania a taktiež problém pre niektorých potenciálnych zákazníkov so zvieratami.

Ďalším legislatívnym opatrením, ktoré bolo spomenuté a sťažilo v tejto ankete bola povinnosť podnikateľa viesť archív o odpadoch podniku. Táto povinnosť znamená sledovať a zapisovať si ich množstvo a tak isto aj druh.

Podnikateľov obmedzuje aj povinnosť registrácie na Ministerstve životného prostredia SR v prípade, že by mal záujem poskytovať marketingový materiál pre svojich zákazníkov a práve ten by bol vyrobený z papiera, skla, lepenky či plastu. Podnikateľ je povinný požiadať ministerstvo o zápis do „Registra výrobcov neobalových výrobkov.“²⁸

Ďalšou záťažou pre podnikateľa je aj hlásenie daňovému úradu zrušenie či založenie nového účtu v banke. Táto skutočnosť sa považuje za zbytočnú z dôvodu, že túto informáciu daňovému úradu oznamuje konkrétna banka, v ktorej subjekt chce založiť účet alebo ho zrušiť. V prípade, že by podnikateľ neohlásil zmenu alebo zrušenie svojho účtu do 30 dní, daňový úrad mu udelí pokutu od 30 do 3 000 eur.

Tieto záťaže neobchádzajú ani podniky, ktoré sme si zvolili. Sú povinné riadiť sa všetkými nariadeniami vlády, ktoré sú častokrát zbytočné a komplikované. Fyzická osoba zo Slovenska sa k tejto téme vyjadrila konkrétnejšie a za byrokratický nezmysel z vlastnej skúsenosti považuje povinnosť voči Sociálnej poisťovni, pretože častokrát práve tá žiada od podnikateľov dodanie dokladov, ktoré ona sama vydáva a následne archivuje. Tým pádom ich má uložené v archíve a nie je odkázaná na doručenie spomínaných dokumentov od konkrétnych podnikateľských subjektov. Tento problém a mnohé iné podobné zbytočné povinnosti voči Sociálnej a zdravotným poisťovniam, by navrhoval regulovať novým systémom. Systémom, ktorý by pozostával v tom, že Sociálna a zdravotné poisťovne by boli priamo napojené na Finančnú správu Slovenskej republiky. To by znamenalo, že všetko, čo sú podnikatelia povinný nahrávať na finančnú správu, by si poisťovne mohli stiahnuť.

---

²⁸SENEŠI, Norbert. 8 (nezmyselných) povinností, ktoré podnikateľom ukladá Zákon o odpadoch [online]. [cit. 26.09.2016], Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/zakonne-povinnosti-podnikatela/zakon-o-odpadoch-povinnosti>

Uvádza, že Slovensko je plné byrokracie a takýto prepojený systém by bol veľkým prínosom hlavne pre malých a stredných podnikateľov. Taktiež považuje za zbytočné zavedenie systému eKasy. Práve ten pozostáva zo skutočnosti, že všetci podnikatelia na Slovensku budú musieť prepojiť svoje pokladnice so systémom finančnej správy. Táto skutočnosť by mala nastať v priebehu roku 2019 prostredníctvom internetu. Táto FO uviedla, že dané opatrenie je zbytočné nákladné a vytvára na podnikateľov tlak. Na základe prijatia tohto nového opatrenia budú musieť podnikatelia zameniť svoje staré registračné pokladnice za nové – on-line pokladne, ktoré budú napojené na finančnú správu. Náš konkrétny podnikateľ uvádza, že nie je práve zručný, čo sa týka internetu a elektroniky a preto ho spomínané zmeny znepokojujú.

S daným podnikateľom z veľkej časti súhlasíme, ale myslíme si, že zavedenie povinnej eKasy zabráni daňovým únikom a tým pádom zlepši finančnú situáciu štátu. Toto opatrenie hodnotíme ako prospešné a nevyhnutné.

Záver

V našej bakalárskej práci sme sa venovali téme: Okolie podnikateľského subjektu a jeho vplyv na financie podnikateľského subjektu. Za cieľ tejto práce sme považovali objasniť vplyv národného okolia na konkrétne podniky podľa toho, v akom štáte sídlia. Našu prácu sme najskôr začali teoreticky a to objasňovaním pojmov, ktoré sa v práci vyskytujú, a s ktorými sme celý čas pracovali. Považovali sme za dôležité, aby boli pojmy ako podnik či okolie podniku dobré pochopené. V práci uvádzame niekoľko definícií k týmto pojmom, aby bolo ich pochopenie jednoduchšie a lepšie predstaviteľné. Prioritné pre nás bolo aj poukázanie na väzby medzi týmito prvkami – teda podnikom a jeho okolím. Snažili sme sa vyzdvihnúť dôležitosť ich väzieb a silné prepojenie. Po zadefinovaní pojmov, sme sa ďalej venovali samotnému okoliu podniku, ktoré sme si rozčlenili podľa názorov na okolie podniku Kráľoviča a Vlachyského. Pri tomto okolí sme si uviedli aj grafické zobrazenie pre lepšiu predstavu.

Praktickú časť sme venovali už iba samotnému národnému okoliu a jeho vplyvu na financie konkrétnych podnikateľských subjektov. Najskôr sme si uviedli jednotlivé zložky národného okolia do praxe všeobecne podľa krajín, v ktorých sídlia nami vybrané podnikateľské subjekty, na ktoré sme sa následne snažili vplyv národného okolia aplikovať. Zistili sme, že firmy sa musia národnému okoliu flexibilne prispôsobovať, pretože ich nedostatočná rýchlosť flexibilne reagovať na zmeny by mohla mať veľké negatívne následky. Taktiež sme spozorovali, že akékoľvek konanie firiem závisí od ekonomickej situácie v krajine, v ktorej sídlia. Národné okolie podniku má veľký dopad na jeho investície, pretože štát odčerpáva priveľa finančných prostriedkov od podnikateľských subjektov prostredníctvom daní či iných odvodov. Súhlasíme s myšlienkou, že vysoké daňové zaťaženie je odradzujúce od podnikania a preto by sa mal štát snažiť udržiavať mieru daňového zaťaženia na prijateľnej úrovni hlavne pre malých a stredných podnikateľov. Myslíme si, že by bolo dobré, keby sa oba štáty snažili o zabezpečenie jednoduchších podmienok na získanie úveru pre malých podnikateľov. Vo väčšine prípadov, prečo malé podniky zlyhávajú je na vine práve štát, ktorý im nevytvára dobré prostredie na ich fungovanie.

Snažili sme sa poukázať aj na to ako sa vyvíjali tržby, náklady či ceny jednotlivých služieb vzhľadom na úroveň inflácie či HDP v krajine. Venovali sme sa aj možnostiam, ktoré konkrétne podniky majú v oblasti finančnej infraštruktúry. Opísali sme ich zmluvné vzťahy s konkrétnymi bankami a venovali sme sa úrovni zadlženosti daných firiem.

V rámci porovnávania národného okolia Českej a Slovenskej republiky sme dospeli k záveru, že Česká republika vytvára pre podnikateľské subjekty národné okolie, v ktorom majú malé a stredné podniky väčší potenciál prosperovať ako na území Slovenska. Myslíme si to na základe skutočností týkajúcich sa podľa nás najdôležitejšieho prvku z národného okolia – daňového zaťaženia. Práve to je v Slovenskej republike vyššie ako v Českej a tým pádom do väčšej miery obmedzujúce podnikateľa. Kľúčom na vytvorenie lepšieho národného okolia na Slovensku by podľa nás mohlo byť práve odstránenie progresívneho zdaňovania príjmov FO. Progresívnu daň hodnotíme ako dobrý spôsob získania peňažných prostriedkov do štátneho rozpočtu, ale zároveň je demotivujúca pre podnikateľov a taktiež vyvoláva špekulácie medzi podnikateľmi ako by ju mohli obísť.

Hlavný cieľ, ktorý pozostával aj z jednotlivých čiastkových cieľov, ktoré sme si stanovili pri písaní bakalárskej práce sa nám prostredníctvom teoretickej a praktickej časti tejto práce podarilo naplniť. Zároveň podotýkame, že národnému okoliu by mali podniky venovať veľkú pozornosť, pretože aj malé zmeny môžu negatívne ovplyvniť ich finančnú politiku.

Zoznam použitej literatúry

Knižné zdroje

1. DVOŘÁČEK, J. – SLUNČÍK, P. 2012. *Podnik a jeho okolí*. Vydavatel'stvo: C. H. Beck, Praha. 2012, 192 s. 978-80-7400-224-3
2. GUTENBERG, Erich.: *Grundlängen der Betriebswirtschaftslehre*. Vydavatel'stvo Springer-Verlag Berlin Heidelberg. Berlin. Band I. Die produktion,, ISBN 978-3-662-38171-7
3. CHOVANCOVÁ, Božena a kol.: *Finančné trhy*. Vydavatel'stvo Wolters Kluwer. Bratislava. 2014, 21 s. ISBN 978-80-81680-06-9
4. KRÁĽOVIČ, J. – Vlachynský, K. 2011. *Finančný manažment*. Bratislava: IURA EDITION, 2011, s. ISBN 4480-8078-356-3
5. LISÝ, J. a kol.: *Ekonomia*. Vydavatel'stvo Wolters Kluwer, Bratislava. 2016, ISBN 978-80-7552-275-7
6. MAJDÚCHOVÁ, Helena a kol.: *Podnikové hospodárstvo*. Vydavatel'stvo Wolters Kluwer SR s.r.o. Bratislava. Prvé vydanie, 2018., ISBN 978-80-8168-806-5
7. Obchodný zákonník č. 513/1991 Zb. v znení neskorších právnych predpisov
8. PINKOVÁ, Dagmar.: *Podniková ekonomika pre právnikov*. Vydavatel'stvo Univerzita Komenského v Bratislave 1. vydanie. Bratislava. 2005, 26-31 s. ISBN 80-7160-188-8
9. SIVÁK, Rudolf – BELANOVÁ, Katarína – JANČOVIČOVÁ BOGNÁROVÁ, Kristína.: *Financie podnikateľskej sféry*. Vydavatel'stvo SPRINT 2 s.r.o. Bratislava. 2015, ISBN 978-80-89710-16-4
10. SMITH, Adam.: *Paper money*. Vydavatel'stvo Summit Books, 1st edition. Filipíny. 1981, ISBN 978-06-71448-25-7
11. STRÁŽOVSKÁ, H., Strážovská, L., Pavlík, A., Pachingerová, M. 2007. *Malé a stredné podniky: Obchodné podnikanie*. Bratislava: Sprint, 2007. ISBN 978-80-89085-64-4
12. TINBERGEN, J.: *Economic policy: Principles and Design*. Vydavatel' Elsevier Science Publishing CoInc., U.S. 1956, ISBN 978-07-2043-129-2

Internetové zdroje:

13. Colné úrady. [online,]. Dostupné na: <https://www.financnasprava.sk/sk/financna-sprava/organy-financnej-spravy/colne-urady>

14. Čo je to deflácia a čo znamená pre ekonomiku? Toto ste možno nevedeli. [online, 17.07.2017]. Dostupné na: <https://podnikam.sk/co-je-to-deflacia-a-co-znamená-pre-ekonomiku-toto-ste-mozno-nevedeli/>
15. Daňové úrady. [online,]. Dostupné na: <https://www.financnasprava.sk/sk/financna-sprava/organy-financnej-spravy/danove-urady>
16. Effects of Inflation on Businesses. [online, 07.02.2017]. Dostupné na: https://inflationdata.com/articles/2017/06/07/effects-of-inflation-on-businesses/?fbclid=IwAR0RwBfAdihVjW9v1JOMmB61nOhm3YzMqnFq9QnvDHJ--7dq0CVC_ZEDa1E
17. Finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo. . [online,]. Dostupné na: <https://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/dohlad/financne-sprostredkovanie-a-financne-poradenstvo>
18. Finančný sprostredkovateľ. [online,]. Dostupné na: <https://www.gepardfinance.sk/financny-sprostredkovatel>
19. HDP ČR rostl o 2,4%: jak jsme na tom ve srovnání se sousedy? [online, 05.12.2018]. Dostupné na: <https://www.finance.cz/509528-hdp-cr-2018/>
20. Nezamestnanost – Slovenská republika. [online, 02.01.2019]. Dostupné na: <https://dlznik.zoznam.sk/nezamestnanost/slovenska-republika>
21. Nezaměstnanost v ČR, vývoj, rok 2019 – 5 let. [online,]. Dostupné na: <https://www.kurzy.cz/makroekonomika/nezamestnanost/>
22. Nezamestnanost začala opäť klesať. Pozrite si, aký bol vývoj za posledné roky. [online, 20.09.2018]. Dostupné na: <https://finweb.hnonline.sk/ekonomika/1811818-nezamestnanost-zacala-opat-klesat-pozrite-si-aky-bol-vyvoj-za-posledne-roky>
23. Růst minimální mzdy na 13 350 Kč, co vše ovlivní? [online, 03.01.2019]. Dostupné na: <https://www.finance.cz/513695-minimalni-mzda-2019-cr-nemecko-rakousko/>
24. Slovakia GDP Annual Growth Rate. [online,]. Dostupné na: <https://tradingeconomics.com/slovakia/gdp-growth-annual>
25. The GDP's Effect on Business. [online, 15.12.2018]. Dostupné na: <https://bizfluent.com/info-8552885-gdps-effect-business.html?fbclid=IwAR3Lra-rK2-qFJBB0D3ZQPUp-ETODr772uAif3VqW66RGk8IEvQoFI5TLEg>
26. Veľké porovnanie: Slovensko si drží slušný rast, je nad priemerom EÚ. [online, 15.05.2018]. Dostupné na: <https://finweb.hnonline.sk/ekonomika/1745071-velke-porovnanie-slovensko-si-drzi-slusny-rast-je-nad-priemerom-eu-graf>

27. Czech Republic National Debt. [online,]. Dostupné na:
<https://countryeconomy.com/national-debt/czech-republic>
28. Slovensko vs. Česká republika: kto dlhuje viac a aké sú naše dlhy v porovnaní s na vyspelejšími ekonomikami sveta? [online, 01.08.2017]. Dostupné na:
<https://privateconsultinggroup.sk/slovensko-vs-ceska-republika-dlhuje-ake-su-nase-dlhy-porovnani-najvyspelejsimi-ekonomikami-sveta/>
29. Zadlženost' krajín EÚ vs. Slovensko: ako sme na tom? [online, 25.07.2018]. Dostupné na: <https://www.finance.sk/182293-verejny-dlh-slovensko-europa/>
30. How does inflation affect a business? [online, 27.05.2015]. Dostupné na:
https://www.telegraph.co.uk/business/sme-home/low-inflation-business/?fbclid=IwAR32_5qg9hUQJO2rZDsVDAidMt4-LUKGTSwCfy6-ONAoXo61-WfVrtMZIx0